

120
ГОДИНИ
МОДЕРНА
БЪЛГАРСКА
ДИПЛОМАЦИЯ
(1879–1999)

120
YEARS
MODERN
BULGARIAN
DIPLOMACY
(1879–1999)

Встъпителна студия:
Проф. д.и.н. Елена Стателова

Съставители:
Д-р Петър Стоянович
Юрдан Лазаров
Мирослав Боршош
Д-р Августина Даскалова
Илияна Паскова
Ненка Евлогиева

Introductory study:
Prof. Elena Statelova, Ph.D.

Compilers:
Peter Stoyanowich, Ph.D.
Yurdan Lazarov
Miroslav Borshosh
Avgustina Daskalova, Ph.D.
Ilyana Paskova
Nenka Evlogieva

120
ГОДИНИ
МОДЕРНА
БЪЛГАРСКА ДИПЛОМАЦИЯ
(1879–1999)

120
YEARS
MODERN
BULGARIAN DIPLOMACY
(1879–1999)

Издателска къща
•АНУБИС•
София, 1999

Publishing House
•ANUBIS•
Sofia, 1999

© Проф. д.и.н. Елена Боянова Стателова, въстъпителна студия, 1999

© Д-р Петър Иванов Стоянович,
Юрдан Лазаров Лазаров,
Мирослав Ласло Боршош,
д-р Августина Константинова Даскалова,
Илияна Илиева Паскова,
Ненка Христоскова Евлогиева, съставители, 1999

© Михаил Асенов Руев, художествено оформление, 1999

© Prof. Elena Boyanova Statelova, Ph.D., introductory study, 1999

© Peter Ivanov Stoyanowich, Ph.D.,
Yurdan Lazarov Lazarov,
Miroslav Laslo Borshosh,
Avgustina Konstantinova Daskalova, Ph.D.,
Ilyana Ilieva Paskova,
Nenka Hristoskova Evlogieva, compilers, 1999

© Mihail Asenov Ruev, design, 1999

ISBN 954-426-203-2

Възобновена върху част от националната територия като малко васално княжество, българската държава е натоварена от Берлинския договор (1878 г.) с многобройни задължения към сюзеренната власт и великите сили. По този начин основните задачи на нейната външна политика за десетилетия наред са предрешили още със създаването ѝ. Българската дипломация трябвало да степенува външнополитическите въпроси в зависимост от възможностите на страната и да избере най-ефикасния начин за тяхното реализиране. И в движение да изгражда своите институции, да компенсира липсата на опит и на професионално подготвени кадри.

Основната стратегическа цел на младата държава става националното обединение. Нейното решаване се изтегля в бъдещето, когато ще настъпят благоприятни условия за промяна на установената от Берлинския договор международна система в Европейския югоизток. България трябвало да има достатъчно политически възможности и военна сила, за да неутрализира различните противодействия – на Османската империя, съседните държави или великите сили. През първите години на свободния живот усилията на младата дипломация се насочват към укрепване и защита на държавния суверенитет на България и подготовка за осъществяване на националното обединение.

Съгласно постановленията на Търновската конституция (1879 г.) князът е върховен представител на страната в международните ѝ връзки. А член 17 му дава право с одобрението на Народното събрание да сключва договори със съседните държави и да обявява война. Тези положения в основния държавен закон бележат началните стъпки на онази мъчителна борба за постъпателно еманципиране, която изпълва външнополитическия живот на Княжеството до 1908 г. Конституцията определя и ведомството, натоварено да провежда външната политика – Министерство на външните работи и на изповеданията (МВРИ). Първоначално структурата на министерството, утвърдена с княжески указ от 17/29 юли 1879 г., е твърде скромна – ведомството има три отдела и малък числен състав.

Първият външен министър на Княжеството е Марко Балабанов – деец със солидно европейско образование и активно участие в националноосвободителното движение през Възраждането. Той се заема да уреди нормалните дипломатически отношения със съседните страни и великите сили, като възможност за реално вписване на новата държава в съществуващите балкански и международни взаимоотношения. Според международното право различ-

Resurrected over a part of its national territory as a minor vassal principality, the Bulgarian State was burdened by the 1878 Treaty of Berlin with numerous obligations to its suzerain power and the Great Powers. Thus the underlying tasks of its diplomacy were predetermined for decades ahead at the nation's very coming into being. Bulgarian diplomacy had to grade foreign policy objectives in line with the nation's abilities, and to select the most efficient way of obtaining them. It had to construct its institutions on the move, making up as best it could both lack of experience, and lack of professional cadre.

National unification became the young nation's basic strategic objective. Attaining it was scheduled for a future when favourable circumstances would allow the revision of the system imposed on South Eastern Europe by the Treaty of Berlin. Bulgaria had to have sufficient political capability and military might to neutralise a variety of counterforces ranging from those of the Ottoman Empire, through those of its neighbours, to the Great Powers. In its first years of freedom, Bulgaria's nascent diplomacy directed its efforts at shoring up and defending Bulgarian sovereignty and preparing for national unification.

Under the 1879 Tŕrnovo Constitution the Prince was Bulgaria's supreme representative in international relations. Article 17 gave him the rights to conclude treaties with neighbouring countries and declare war. These passages in the basic instrument of state mark the initial steps along the torturous road to incremental emancipation which marked the Principality's foreign policy until 1908. The Constitution also determined the office in whose purview foreign policy lay: the Ministry of Foreign Affairs and Religious Confessions (the MVRI). Initially Ministry structure (as set by a Decree Principal of 17/29 July 1879) was rather modest. There were three departments and a small establishment.

The Principality's first foreign minister was Marko Balabanov: a functionary with a solid European education and an active background in the National Liberation movement during the Bulgarian National Revival. He set about establishing normal diplomatic relations with neighbours and the Great Powers, seeing this as a realistic opportunity of weaving the new nation into existing Balkan and international links. International

ните държави имат право да назначават свои дипломатически агенти в България. За Турция обаче Берлинският договор предвижда да изпраща в Княжеството-васал комисар по въпроса за вакъфските имоти. България пък можела да има свои представители в европейските държави само със съгласието на Портата и те трябвало да бъдат акредитирани към правителствата, а не към държавните глави. Дипломатическите представители на съседните държави Сърбия и Румъния трябвало да получат съгласието на Цариград да бъдат акредитирани в София.

Скоро след пристигането на княз Александър I великите сили назначават свои представители в София с ранг на дипломатически агент и генерален консул. Единствен германският пратеник е с ранг генерален консул. Пръв връчва акредитивните си писма агентът на Русия А.П.Давидов – на 7/19 юли 1879 г., а на другия ден агентът на Австро-Унгария граф Р.Кевенхюлер-Меч и на Германия фон Тилау. Те са последвани от пратеника на Англия У.Палгрейв – на 11/23 юли 1879 г., на Франция Й.Шефер и на Италия Д.Брунengi – на 13/26 юли 1879 г. Някои от първите агенти в началото представляват и други страни: английският агент – САЩ, френският – Швейцария, руският – Черна гора и Персия, австро-унгарският и после италианският – Белгия. Малко по-късно княз Александър I приема акредитивните писма на сръбския дипломатически агент – С.Груич на 6/18 септември 1879 г. и на румънския – А.Стурдза на 7/19 септември 1879 г., а след една година на гръцкия Византиос, на 28 август/9 септември 1880 г.

С указ от 19/31 юли 1879 г. са назначени първите български дипломатически агенти в Сърбия, Румъния и Турция. Правителството се ограничава с агентства в съседните държави поради слабите финансови възможности на Княжеството и неукрепналото му международно положение. През следващите години, успоредно с натрупването на опит, последователно се върви към разширяване на външнополитическите връзки. През 1889 г. е открито първото дипломатическо агенство в столицата на една от великите сили – Виена.

По-късно Княжеството утвърждава правото си на представителство и открива агентства в Петербург и Атина (1896 г.), в Цетине и Париж (1897 г.), в Рим и Лондон (1903 г.), а през 1904 г. и в Берлин. През 1897 г. е извоювано и правото на търговско представителство и в Солун, Битоля, Скопие, Одрин и Дедеагач са изпратени първите търговски агенти. Впоследствие мрежата на търговските представителства се разширява и през 1910 г. техният брой е вече 12. Така въпреки васалния си статут, България налага практиката на суверенно представяне на своите политически и търговски интереси в отношенията си с балканските и европейските държави.

Непрестанни са грижите и за подобряване на структурата и работата на Министерството на външните работи и на изповеданията. Стремехът е да се следва примерът на напредналите европейски държави. Поради липсата на професионалисти, още през 1881 г. по препоръка на френския консул в Пловдив А.Лангле във ведомството е привлечен Жорж Вернаца. Той е човекът, който близо три десетилетия редактира на френски език българските дипломатически ноти и други важни документи, обучава и подготвя бъдещи дипломати. „Най-интересният и най-способният от всички – пише дипломатът Петър Нейков – беше несъмнено началникът на Протокола и душата на министерството Жорж Вернаца, левантинец от Одрин. Той познаваше изтънко всички жизнени проблеми на външната ни политика и беше голям майстор на французкия диплома-

law gave foreign nations the right to appoint Diplomatic Agents to Bulgaria. To Turkey, however, the Treaty of Berlin gave the right of accrediting a Vassal Comptroller of Waqf¹ Estates. Conversely, Bulgaria could send representatives to European nations solely with Sublime Porte approval, and they could be accredited at Government, rather than Head of State, level. Diplomatic representatives of the neighbouring countries of Serbia and Romania needed to obtain Constantinople's approval for accreditation to Sofia.

Soon after Prince Alexander I's arrival, the Great Powers appointed their representatives to Sofia with the rank of Diplomatic Agent or Consul General. For instance, Germany's only emissary held the latter rank. Russia's Agent A. P. Davidov was first to hand in his Letters of Accreditation, on 7/19 July 1879, followed the next day by Austria-Hungary's Agent, R. Graf von Khevenhüller-Metsch, and Germany's von Tillau. They were followed by British emissary W. Pallgrave on 11/23 July 1879, France's Y. Scheffer, and Italy's D. Brunengi on 13/26 July 1879. Some of the Agents initially represented other countries: the British also acted for the USA; the French handled Switzerland; the Russians: Montenegro and Persia; and the Austro-Hungarians and later Italians: Belgium. Somewhat later Alexander I received the Letters of Accreditation of Serbian Diplomatic Agent S. Gruić (on 6/18 September 1879), and Romania's A. Sturdza, on 7/19 September 1879, followed a year later by Greece's Byzanthios, on 28 August/9 September 1880.

The first Bulgarian Diplomatic Agents, to Serbia, Romania and Turkey, were appointed by a Decree of 19/31 July 1879. Due to the Principality's limited means and its fragile international situation the Government made do with Agencies to neighbours only. Subsequent years saw a broadening of diplomatic links and an accumulation of experience. The first Diplomatic Agency to a Great Power capital was opened in 1889 in Vienna.

Later the Principality took up its right to representations by opening Agencies in St Petersburg and Athens (1896), Çetine /Cetinje/ and Paris (1897), Rome and London (1903), and Berlin in 1904. The right to Commercial Representations was won in 1897, when the first Commercial Agents were despatched to Selânik /Thessaloniki/, Manastir /Bitola/, Üsküp /Skopje/, Edirne and Dedeagaç /Alexandroupolis/. Subsequently the network of Commercial Representations widened, their number reaching a dozen by 1910. Thus, despite its vassal status, Bulgaria prosecuted a sovereign policy in representing its interests before Balkan and European nations.

Efforts to improve the structure and function of the Ministry of Foreign Affairs and Religious Confessions were constant. The striving was to adopt the example of advanced European countries. Due to the lack of professional people, as early as 1881 the Ministry offered a post to Georges Vernazza at the recommendation of the French Consul to Plovdiv, one A. Langlais. He was the man who for almost three decades scrutinised the French of Bulgarian diplomatic notes and other important documents, and trained future diplomats. 'The most

¹ Waqf (Arabic and Ottoman; Vakýf (modern Turkish): inalienable common property.

София.
*Предполагамата
 първа сграда, в която
 се е помещавало
 Министерството на
 външните работи и на
 изповеданията (адрес
 неизвестен).*
 Централен държавен архив

Sofia.
*The presumable first
 building occupied by
 the Ministry of Foreign
 Affairs and Religious
 Denominations
 (address unknown).*
 Central Record Office

тически стил“. През същата 1881 г. външният министър д-р Г.Вълкович извършва структурна реорганизация в министерството, като въвежда куриерска длъжност за пренасяне на дипломатическата поща.

Свидетелство за амбицията на младата българска дипломация да следва европейската практика е и издаването на официални документи. Още първото либерално правителство прави достояние на народните представители и на широката общественост част от дипломатическата кореспонденция на Министерството на външните работи и на изповеданията. По примера на големите европейски държави външният министър Др.Цанков подготвя издаване на „цветни“ книги. През есента на 1880 г. в началото на втората сесия на II Обикновено народно събрание той отпечатва първата Зелена книга – „Кореспонденция по Министерството на външните работи и на изповеданията (от 26 март до 15 октомври 1880 г.)“. До 1886 г. излизат още четири „зелени“ книги, посветени на възлови външнополитически въпроси.

За съжаление тази практика е прекъсната, тъй като през следващите години малка България преживява остра криза, а в началото на века трябва да се съобразява с изискванията на „тайната дипломация“. Затова и подготвената от външния министър ген. Ст.Паприков „зелена книга“ за провъзгласяване на независимостта остава в ръкопис в архивите на министерството.

Формирането на дипломатическия институт като елемент от цялостната общественно-политическа система на млада България отразява спецификите на общия процес на модернизацията. Това става под строгия поглед на Народно-то събрание, което определя и контролира насоките на външната политика и финансовата издръжка на ведомството. Всяко правителство е длъжно редовно да дава отчет пред народните представители за насоките на своята външна политика, за осъществени дипломатически акции или постъпки пред чужди държави.

В парламента често се чуват остри критики, правят се предложения, изказват се добронамерени мнения. Питания се отправят и относно качествата и поведението на българските дипломати в чужбина, за критериите за техния подбор и назначение. В този смисъл Народното събрание, а и общественото мнение в страната, са важен коректив при провеждането на външната политика и за развитието на системата на дипломатията. Нещо повече – Парламентът подпомага

interesting and capable of all’, writes contemporary diplomatist Petăr Neykov, ‘was indubitably the head of protocol: that soul of the ministry, that Levantine from Edirne, Georges Vernazza. He knew the detailed background of each foreign policy issue of any import, and was a past master of the French style diplomatique.’ The same year foreign minister Dr. Georgi Vălkovič implemented a restructuring which introduced diplomatic mail couriers.

The nascent nation’s ambition to follow European practice is evidenced by the issue of official documents. The first Liberal government made People’s Representatives and the broad public privy to part of the Ministry of Foreign Affairs and Religious Confessions’ correspondence. Following the example of large European nations, foreign minister Dragan Cankov launched the publication of ‘coloured papers.’ In autumn 1880, at the start of the Second Session of the Second Regular National Assembly, he issued the first Green Paper: Correspondence of the Ministry of Foreign Affairs and Religious Confessions (26 March to 15 October 1880). Four more Green Papers were published by 1886, each dealing with a key foreign policy issue.

Regrettably this practice ended in the serious crisis undergone by tiny Bulgaria in subsequent years, and at the turn of the century the country had to play its part in ‘secret diplomacy.’ Thus even foreign minister General Stefan Paprikov’s Green Paper on the proclamation of independence remained a manuscript in ministry archives.

The formation of the institution of diplomacy as an element in Bulgarian public and political life carried with it the specifics of the overall process of modernisation. This took place under the strict overview of the National Assembly which set and monitored foreign policy and ministry finances. Every cabinet was bound to report regularly before People’s Representatives on its foreign policy direction, diplomatic initiatives and conduct vis-a-vis foreign powers.

Parliament often heard sharp critiques, recommendations and constructive comment. Questions were asked about the quality and behaviour of Bulgarian diplomats abroad, and the criteria governing their

усилията на МВРИ, като излъчва от своите среди делегации, натоварени с отговорни дипломатически мисии в чужбина.

Грижите за изграждане на дипломатическия институт проличават и от гласуваните в Народното събрание годишни бюджети на Княжеството. Така за 1880 г. бюджетът на Министерството на външните работи и на изповеданията, в който се включва и издръжката на Екзархията, на църквите и духовенството в страната, е 2.55% от общия бюджет, или 696200 лв. Още през тази първа финансова година се възприемат основните принципи на структуриране на бюджета на ведомството, които се запазват до Първата световна война. А именно – министърът на външните работи получава по-висока заплата от дипломатическия представител в първостепенното дипломатическо агентство в Цариград, но представителните суми на министъра са помалки от тези на агента; предвижда се безотчетна сума, предназначена за подпомагане на църковно-просветната дейност на Българската екзархия в Македония и Одринско; суми за евентуално разкриване на нови агентства, за веществени разходи, абонамент за чужди вестници, договори с телеграфни агенции и чужди кореспонденти и др.

През 1885 г. бюджетът на МВРИ представлява 2.13% от общия бюджет на държавата, или 764 360 лв., през 1895 бюджетна година той е 3.56% от държавния бюджет, или 3 198 347 лв., през 1910 г. това съотношение е съответно 3.7% или 6 395 448 лв. Посочените цифри показват разумно нарастване на бюджета в рамките на възможностите и нуждите на страната, респективно на увеличаване на числения състав на ведомството. През 1880 г. в системата работят общо 28 души, през 1885 г. – 34 души, през 1895 г. – 57 души. През 1910 г., когато дипломатическата система добива напълно утвърден облик и структура, общият брой на служителите е 188 души. От тях 123 души работят в съществуващите 11 легации и 12 консулства в чужбина, и само 65 души в централното ведомство.

Към усъвършенстване на дипломатическата система се върви и чрез промени в организацията на МВРИ. На 14 декември 1897 г. е приет специален правилник, който регламентира нова структура на ведомството. От министерството отпада Управлението на пощите и телеграфите, включено през 1885 г. Формират се следните отделения: Централно управление, в което влизат министърът, главният секретар, един редактор за кореспонденцията на френски език и трима чиновници по пресата; Политико-административно отделение; Отделение за изповеданията; Драгоманско отделение; Счетоводен отдел и едно отделение, в което са събрани общи служби като архива, регистратура, литография и др.

Правилникът определя задълженията на служителите в министерството и в дипломатическите и търговските агентства на българската държава в чужбина. Агентите се делят на първокласни и второкласни, а секретарите са три категории. Според приложената към правилника таблица агентствата в Цариград, Виена, Петербург и Париж са определени като първокласни. Предвиждат се конкурсни изпити за чиновници в министерството, а в мисиите могат да се назначават само лица със стаж във ведомството.

През следващите години в правилника са направени някои промени, но той остава в сила цяло десетилетие. През 1898 г. се въвеждат униформи за всички дипломатически и търговски агенти, секретари, драгомани и служещи в чуждите държави.

Второто стамболовистко правителство включва и МВРИ в цялостната си дейност за модернизирание на държавната машина. На 28 ноември/10 декември 1907 г. Народното

selection and appointment. In this sense the National Assembly and public opinion exercised major corrective functions in foreign policy and the development of the diplomatic system. What is more, on occasion parliament supported MVRI efforts by delegating Deputies to responsible diplomatic missions abroad.

The care lavished on building up the diplomatic establishment also shows in annual ministry budgets voted by the National Assembly. For instance, the 1880 MVRI budget (which also included maintenance for the Exarch's Office ², churches and clerics) was 2.55 per cent of the overall national budget: some leva 696,200. The principles of structuring ministry finance were laid down as early as this financial year (the first ever), to continue up until the Great War. These principles were: the Minister was paid more than the diplomatic head of mission at a prime Diplomatic Agency such as the one to Constantinople /Istanbul/, but the Minister's representative expenses were less than those of the Agent; a sum which would not be accounted for was earmarked for supporting Bulgarian Exarchate churches and schools in Macedonia and the Edirne area; the balance was allocated to possible opening of new Agencies, subscriptions to foreign newspapers, contracts with wire services, and foreign correspondents.

In 1885 MVRI budget accounted for 2.13 per cent of the overall national budget, or leva 764,360. In 1895 this had grown to 3.56 per cent of the total, or some leva 3,198,347, and in 1910 the respective numbers were 3.7 per cent and leva 6,395,448. These figures show reasonable budget growth, within the nation's ability to pay and reflecting the growth in ministry establishment. In 1880 the system employed a total of 28 people. In 1885 this had grown to 34 and in 1895 to 57. In 1910, when the diplomatic establishment had attained a set shape and structure, the overall number of ministry staff was 188. Of them 123 worked in the 11 existing Legations and Consulates, and just 65 in the ministry.

The diplomatic system was also improved by changes in the MVRI itself. Special Rules were adopted on 14 December 1897, laying down a new ministry structure. The Office of Posts and Telegraph, part of the Ministry since 1885, was relinquished. New units included: the Central Office which comprised the Minister, Chief Secretary, a French Correspondence Editor and three Press Monitors; the Political and Administrative Department; the Accounts Department and another office comprising general services such as the Archive, the Registrar, and a printing shop.

The Rules set out the obligations of ministry officers and Bulgarian diplomats and commercial officers abroad. Diplomatic Agents were ranked in two grades and Secretaries in three. A table appended to the Rules defines Agencies to Constantinople /Istanbul/, Vienna, St Petersburg and Paris as first grade. Entry examinations were set for officers, with all personnel in missions having to have worked in the ministry.

In subsequent years the Rules saw some changes but in essence it remained in force for an entire decade. Uniforms for diplomatic and commercial agents,

² Exarch – Head of the Bulgarian Orthodox Church until 1953.

събрание гласува единствения в историята на третата българска държава „Закон за устройството и службата по Министерството на външните работи и на изповеданията“, останал в сила до 1944 г. Законът урежда структурата на ведомството, статута и задълженията на дипломатите от кариерата. Съдържанието му показва важното място, което се отделя на дипломатията за решаването на основните външнополитически проблеми на държавата.

Според закона МВРИ има шест отдела: кабинет на министъра, политически отдел, консулски отдел, изповеден отдел, счетоводство, архив и библиотека. Дипломатическите представителства в чужбина се ръководят от пълномощни министри, а консулствата – от консули, титулярни или почетни. В системата работят три категории служители – чиновници от кариерата (дипломати и консули), чиновници и служещи. Чиновниците от кариерата се делят на пет степени, като най-горната е първа степен – съветник, втора степен – първи секретар, трета степен – втори секретар, четвърта степен – трети секретар, пета степен – аташе.

Пълномощните министри и консулите, които представляват търговските интереси на страната в чужбина, са подчинени на министъра на външните работи, по чието предложение се назначават. Военните аташета при дипломатическите представителства се ръководят и финансират от Министерството на войната. Персоналът на дипломатическия корпус се набира от състава на чиновниците от кариерата или измежду лица с високо обществено или политическо положение. Кандидатите за назначаване на служба в качество на чиновник от кариерата трябва да отговарят на високи изисквания: да имат висше юридическо образование, да издържат изпити по български език, френски език, отечествена география и българска история пред комисия, назначена от министъра на външните работи. За преминаване от една в друга степен е необходимо прослужено време от 2 до 5 години, в зависимост от степените. Законът третира и въпроса за отпуските, униформите и пенсионирането на дипломатическите представители.

Законът е създаден с оглед развитието на държавата в бъдеще. Той представя българското Министерство на външните работи като учреждение на независима държава. В него не се говори за дипломатически агенти, а за пълномощни министри, не за търговски агенти, а за консули и т.н. Тези положения се приемат единодушно от депутатите в Народно-то събрание, което показва, че провъзгласяването на независимостта на държавата се смята за неизбежно и предстоящо.

В процеса на формиране на следосвобожденската дипломатическа система като състав, тактика и ръководство се решават и неотложните външнополитически задачи. Какво е постигнато и какво остава несвършено? В продължение на 30 години българската дипломатия води последователна борба за отхвърляне на бремето на васалността. Главните ѝ усилия са насочени към отстояване правото на България да участва в международния живот като самостоятелен правов субект. И в повечето случаи тя постига успех. Въпреки протестите на Високата порта България е допусната в Европейската комисия по Дунавския въпрос в Галац (1880–1882). Тя взема участие в Конференцията на 4-те във Виена (1881–1883), отнасяща се до построяването на международната жп линия Виена–Белград–София–Цариград. На втората световна конференция за мир в Хага през 1907 г. българските делегати гласуват отделно и независимо от турските и подписват всички постигнати съглашения. Княжеството се присъединява към Международната телеграфна конвенция,

secretaries, dragomans and other grades in service abroad were introduced in 1898.

The Stambolovist Party's second term in office included the MVRI in its overall activity to modernise the machinery of state. On 28 November/10 December 1907 the National Assembly adopted the Third Bulgarian Kingdom's only Ministry of Foreign Affairs and Religious Confessions (Structure and Service) Act. Destined to remain in force until 1944, the Act set out the ministry's organisation, and career diplomats' status and obligations. Its adoption proved the importance given to diplomacy as a tool for settling the nation's basic foreign policy objectives.

The Act gave the MVRI six departments: the Minister's Office, the Political, Consular, and Confessions Departments, the Accounts Office, the Archive, and the Library. Diplomatic missions were headed by Ministers Plenipotentiary, and Consulates: by titular or honorary Consuls. Three grades of staff worked in the system: Career Officers (diplomats and consuls), Officers and Civil Servants. Career Officers were in one of five sub grades, most senior (first) grade being Advisers, below whom stood First, Second and Third Secretaries, and Attachés.

Ministers Plenipotentiary and Consuls representing the nation's commercial interests abroad reported to the Minister and were nominated by him. Military Attachés reported to, and were financed by, the Ministry of War. Diplomats were selected either among Career Officers or among persons prominent in public or political life. Candidates for appointment as Career Officers had to have a Law degree, and sit examinations in Bulgarian, French, National Geography and History. The exams were before a Board appointed by the Minister. Two to five years of service were necessary for regrading. The Act also addressed diplomats' leave, uniforms and pension arrangements.

The Act was adopted with a view to future national development. In essence, under its regulations the Ministry's system assumed a form used by independent nations: instead of Diplomatic Agents, we have Ministers Plenipotentiary; instead of Commercial Agents, we have Consuls. National Assembly Deputies unanimously approved this: proof, if any was needed, that there was no alternative to the impending proclamation of full independence.

The statutory regulation of the Bulgarian diplomatic system, tactics and management put immediate foreign policy tasks to the forefront. What had been achieved, and what still remained? Over three decades, Bulgarian diplomacy had conducted a thorough campaign for the renunciation of the nation's status as vassal. This campaign main thrust had been to win for Bulgaria the right of participation in international life as a distinct entity. In most cases, it had been successful. Despite Sublime Porte protests Bulgaria was admitted to the European Commission on Danubian Matters in Galați (1880 to 1882). She took part in the Quadripartite Conference in Vienna (1881 to 1883) on the construction of the Vienna, Belgrade, Sofia and Constantinople Railway. Bulgarian delegates to the 1907 Second World Peace Conference in The Hague voted separately from, and without regard to, Turkish delegates, and signed all

към различни международни организации като Световния пощенски съюз и Международния Червен кръст.

Българската дипломация успешно налага практиката на равноправно международно договаряне и при уреждане на стопански въпроси. Тя съумява да сключи редица търговски договори извън опеката на сюзерения двор и с това да се заобиколи наложението от Берлинския договор капитуляционен режим. Първият пробив е споразумението между българското и британското правителство за временна търговско-митническа спогодба, подписано на 14 ноември 1889 г. Той е последван от подобни съглашения с Германия, Франция, Австро-Унгария, Италия, Румъния, Гърция, Русия, Сърбия, Холандия и Норвегия.

Естествен завършек на дългогодишните усилия за игнориране на ограниченията, произтичащи от васалния статут на държавата, е провъзгласяването на независимостта. На 22 септември/5 октомври 1908 г. в Търново със специален манифест княз Фердинанд обявява България за независимо царство. Седем месеца българската дипломация си проправя път в джунглата на сложните международни отношения и непоколебимо отстоява правото на държавен суверенитет. Признаването на извършения акт от великите сили става на 5 април 1909 г. чрез подписване на пет спогодби, уреждащи финансовите въпроси, откупуването на Източните железници и турската собственост на територията на страната.

България се превръща в суверенна държава, която има по-голяма самостоятелност във външната си политика. Тя се изравнява със своите съседи Сърбия и Румъния, получили независимост след Берлинския конгрес от 1878 г. Новото положение най-напред резонира в механизма на международните връзки и отношения. Дипломатическите представителства на страната в чужбина се преименуват в легации, а търговските агентства – в консулства. Бившите агенти стават извънредни пратеници и пълномощни министри. Чуждите държави съответно повишават ранга на своите представители в България. Следващата стъпка е окончателно ликвидиране на режима на капитулациите чрез сключването на консулски и съдебни конвенции, договори за екстрадиция и правна защита между Царство България и Русия, Германия, Австро-Унгария, Италия, Франция и Англия.

От първите дни на самостоятелния държавен живот българската дипломация работи в защита на поробените българи в Европейска Турция. Тя извоюва правото на България да се застъпва за населението в пределите на империята. Неотстъпно пледира пред великите сили идеята за българското национално единство. Упорито и гъвкаво брани първата стъпка към събиране на българските земи под един покрив – Съединението на Княжество България и Източна Румелия на 6/18 септември 1885 г. И успява, защото се опира на рядко срещаното в новата ни история единство на обществото, на жертвоготовността на целия народ и умението на младата българска войска. И защото се въздържа от максимализма – принцип, изоставен по време на Балканските войни.

Този благоприятен старт не улеснява дейността на българската дипломация. Пътят към заветната цел минава през неуспешни двустранни споразумения със Сърбия и Турция, безрезултатни постъпки пред великите сили за провеждане на реформи в европейските провинции на империята и провалени опити да се осигури подкрепата на Русия чрез военно-политически договор.

Подготовката за решителни действия изисква българската външна политика да бъде приведена в съответствие с

instruments separately. The Principality acceded to the International Telegraphic Convention and various international organisations like the World Postal Union and the International Red Cross.

Bulgarian diplomacy was successful in imposing the practice of equal international negotiations in economic matters. It successfully concluded commercial treaties without the protection of the suzerain court, thus circumscribing the capitulationist spirit of the Treaty of Berlin. The first breakthrough was the Bulgaro-British agreement on a provisional commercial and customs tariff signed on 14 November 1889. This was followed by similar agreements with Germany, France, Austria-Hungary, Italy, Romania, Greece, Russia, Serbia, the Netherlands and Norway.

The Declaration of Independence was a natural conclusion to these extensive efforts to ignore the limitations of the nation's vassal status. On 22 September/5 October 1908 in Tarnovo Prince Ferdinand declared Bulgaria an independent Kingdom. For seven months Bulgarian diplomats hacked their way through the jungle of complex international links and defended the nation's right to sovereignty. Great Power recognition of the fait accompli came on 5 April 1909 in the signing of five agreements settling residual financial issues and the purchase of the Eastern Railway and Turkish property on Bulgarian territory.

Bulgaria became a sovereign nation, enjoying greater freedom of movement in foreign policy. She became equal to her neighbours Serbia and Romania, who had gained independence after the 1878 Congress of Berlin. The new status found its first resonance in the mechanism of international links and relations. Bulgarian diplomatic missions abroad were henceforth to be styled Legations, and commercial representations were to be Consulates. The former Agents became Emissaries Extraordinary and Ministers Plenipotentiary. Accordingly, foreign powers enhanced the rank of their representatives to Bulgaria. The next step was the ultimate renunciation of the regime of capitulation by concluding consular and judicial conventions, extradition and legal defence treaties between the Kingdom of Bulgaria and Russia, Germany, Austria-Hungary, Italy, France and Britain.

From the first days of independent national life Bulgarian diplomacy worked to defend enslaved Bulgarians within Turkey-in-Europe. Diplomats won the right of trusteeship over their compatriots in the Empire; tirelessly promoted the idea of Bulgarian national unity before the Great Powers; constantly defended the first step to gathering the Bulgarian lands under a single banner: the Unification of the Principality of Bulgaria and Eastern Roumelia³ on 6/18 September 1885. It succeeded in these efforts because it could rely on public unity: something all too rare in new Bulgarian history; the nation's readiness to sacrifice; and the ability of young Bulgarian arms. Another reason for this diplomatic success was the renunciation of maximalist demands: something abandoned during the Balkan Wars.

³ The autonomous province of Eastern Roumelia (South Bulgaria), established by virtue of the Berlin treaty of 1878, which was incorporated in the Principality of Bulgaria in 1885.

София.

Сградата на Българска академия на науките (бивше Българското книжовно дружество), в която се е помещавало МВРИ, пл. „Народно събрание“.

Сградата след разширението с нов централен вход и северно крило към ул. „Шипка“ през 1925–30 г.

По проект на арх. Сава Овчаров и арх. Йордан Йорданов. Изглед на пл. „Народно събрание“, 1966 г.

Личен архив на арх. Любинка Стоилова, арх. Петър Йокимов.

Sofia.

Building of Bulgarian Academy of Science (former Bulgarian Literary Society), which was occupied by the Ministry of Foreign Affairs and Religious Denomination, “Narodno Săbranie” square. The building after the extension with a new central entrance and a North wing looking out to “Šipka” str. in 1925–30. Designed by architect Sava Ovčarov and architect Yordan Yordanov. Picture of “Narodno Săbranie” square, 1966.

Personal archives: architect Lyubinka Stoilova, architect Petăr Yokimov.

условията на „тайната дипломация“ на XX век. През 1911 г. V Велико народно събрание гласува промяна на член 17 от Търновската конституция в смисъл, че монархът придобива правото да сключва чрез правителството международни актове и договори, без да се допитва до парламента.

През 1912 г. българската дипломация съумява да създаде, макар и с известни отстъпки, трудно постижимата, но необходима балканска коалиция с антитурска насоченост. Но се оказва безсилна да защити постигнатите договорености и извоюваното от българските войски. Все пак, въпреки че през 1913 г. е претърпяна първата национална катастрофа, България присъединява населени с българи земи и увеличава държавната си територия с 24 000 кв.км. Много по-голям е провалът по време на Първата световна война, когато българската дипломация се опитва да поправи грешката си, свързвайки справедливите национални идеали със завоевателните планове на Централните сили. Втората национална катастрофа слага кръст на една многогодишна ползотворна дейност.

При решаване на националния въпрос българската дипломация не се оказва на равнището на голямата историческа задача. Не че първото поколение дипломати не е подготвено за задачите си. Наистина, в него не можем да открием професионалисти, но почти всичките му представители са завършили престижни университети в Европа, владеят по няколко езика, имат опит на общественици и политици. Не че тогавашните дипломати не могат да изработят правилна външнополитическа тактика. В многогодишните си трудове в защита на националните интереси на България те изпробват разнообразни тактически прийоми – къде повече, къде по-малко сполучливи. Като се почне от „Балкапанската политика“ на Др.Цанков и се мине през „туркофилската политика“ на Ст. Стамболов, „политиката на отворени карти“ на Ст.Данев, „политиката на дрънкане на оръжие“ на второто стамболовистко управление, „политиката на свършения факт“ на демократите, та чак до „политиката на компромиса“ на Ив.Ев.Гешов. И накрая, не че българските дипломати не могат да се ориентират в сложния ребус на европейските и балканските взаимоотношения. Чисто и просто те залагат на „историческото право“ на българския народ във времето, когато в света действа „правото на силния“.

This good start did not make the tasks of Bulgarian diplomacy any easier. The road to the ultimate aim passed through bilateral agreements with Serbia and Turkey, fruitless representations for reform in Ottoman European provinces, and failed attempts to secure Russian support through a military and political treaty.

The preparation for decisive action called for Bulgarian foreign policy to be subjected to the rules of ‘secret diplomacy’ at the turn of the Twentieth Century. In 1911 the Fifth Grand National Assembly amended Article 17 of the Tărnovo Constitution, thus permitting the Crown (via the government) to enter into international treaties without recourse to parliament.

In 1912, despite some compromise, Bulgarian diplomacy managed to bring into existence that most elusive yet necessary entity: a Balkan coalition directed against Turkey. But diplomacy proved powerless to enforce the agreement attained, and to defend the trophy of Bulgarian arms. Even so, despite the first national catastrophe in 1913 Bulgaria did liberate some 9300 square miles (24,000 square kilometres) of Bulgarian-occupied lands. The collapse in the Great War was much more crushing. Bulgarian foreign policy had attempted to rectify its errors by linking just national aspirations with the Central Powers’ agenda of acquisition. The resulting second national catastrophe put paid to decades-long fruitful activity.

In solving the national question, Bulgarian diplomacy failed the test of history. This was not a matter of the first generation of diplomats being ill prepared. While we cannot look at it as truly professional, almost all its representatives were graduates of leading European universities, fluent in several languages, and masters of social and political life. And it was not a matter of diplomats’ inability to develop correct foreign policy tactics. In their lengthy labours defending the national interest, they tested a variety of tactics, with varying degrees of success: Dragan Cankov’s “Balkapan”⁴ policy, Stefan Stambolov’s Pro-Turkish policy, the Policy of open

⁴ Balkapan-han (han = inn) in Constantinople, frequently visited by Bulgarians.

Въпреки краха на националния идеал, не можем изцяло да отречем ефективната дейност и приноса на първите дипломати за създаването на облика и утвърждаването на авторитета на българската дипломация. На личности като М.Балабанов, Гр.Начович, д-р Г.Вълкович, д-р К.Стоилов, Ив.Евстр.Гешов, Д.Греков, Д.Станчов, Ив.Ст.Гешов, М.К.Сарафов, П.Димитров, Ст.Паприков, Хр.Хесапчиев, Д.Минчович и Д.Ризов се пада заслужената почит на „строители“ на модерната българска дипломация.

Периодът между двете световни войни е може би най-трудният в историята на българската дипломация. Победена България е жестоко наказана от победителите. Смазана, териториално осакатена и ограбена, тя е поставена във враждебен обръч. Пълната изолация в балкански план и недобронамереното отношение на великите сили-победители създават сериозни външнополитически затруднения на страната. Идеалът за национално обединение остава, но опитът от преживените катастрофи насочва към изключване на войната като средство за решаването му.

В новите условия стратегическа цел на българската външна политика става ревизията на Ньойския договор (1919 г.) по мирен път, което не е в противоречие с международното право. За нейното реализиране всички правителства търсят излаз от външнополитическата изолация и залагат на образуването след войната Общество на народите (ОН), в което България е приета през 1920 г. Прокламираните от международната организация принципи на обща сигурност, сътрудничество и закрила на националните малцинства са основните елементи от междувоенната тактика на българската дипломация. Но търпеливите усилия за постигане на добросъседски отношения, за подобряване на положението на българите извън пределите на държавата и за създаване на нова представа за следвоенна България, не отклоняват страната от принципа на необвързаност чак до присъединяването ѝ към Тристранния пакт.

Този курс на българската външна политика поставя на преден план дипломацията. По това време Министерството на външните работи и на изповеданията разполага с добре подготвени кадри – дипломати от второто и третото поколение българи като С.Радев, С.Киров, Н.Балабанов, Н.Антонов, Г.Кьосеиванов, П.Нейков, Н.П.Николаев и др. Сред по-младото попълнение на дипломатическия корпус се срещат имената Хр.Шишманов, Евг.Силянов, Хр.Бояджиев, М.Милев, Г.Дамьянов, Ив.Радев, Ю.Дойчев и др. Министерството се ръководи от приетия през 1907 г. закон, но междувременно са извършени някои промени в структурата на ведомството. В края на 1913 г. Българската телеграфна агенция и Отделението по печата се сливат в Дирекция на печата. За подпомагане на външнотърговската дейност на държавата през 1932 г. в МВРИ се създава Консулско-стопанско отделение.

Министерството разполага със свой печатен орган на френски език, предназначен за отстояване на българските външнополитически интереси в чужбина. През 1923 г. на мястото на основания през 1913 г. в. „L'Echo de Bulgarie“ се създава в. „La Bulgarie“. Той излиза до 1935 г., когато е заменен от в. „La Parole bulgare“.

През 30-те години министерството увеличава представителите на страната в чужбина, като се установяват официални дипломатически отношения с нови държави – например с Дания и Аржентина (1931 г.), със СССР и Бразилия (1934 г.), с Чили (1935 г.), с Мексико (1938 г.) и със Словакия (1939 г.). Когато започва Втората световна война настъпват сериозни промени в междудържавните връзки на страната.

cards practiced by Stoyan Danev, the sabre rattling of the Stambolovists' second term of office, the Democrats' *fait accompli* policy, to Ivan Gešov's policy of compromise. And lastly, it was not a matter of their inability to find their bearings in the complex puzzle of European and Balkan relations. What it was a matter of was their insistence on the Bulgarian nation's historical right at a time when might was right.

Despite the failure of the national ideal, one cannot entirely deny the effectiveness and positive contribution of early diplomats in shaping the image and endorsing the authority of Bulgarian diplomacy. People like Marko Balabanov, Grigor Načovič, Georgi Vălkovič, Konstantin Stoilov, Ivan Ev. Gešov, Dimităr Grekov, Dimităr Stančov, Ivan S. Gešov, Mihail Sarafov, Petăr Dimitrov, Stefan Paprikov, Hristofor Hesapčiev, Dimităr Minčovič and Dimităr Rizov are rightly credited as the creators of modern Bulgarian diplomacy.

The Interwar period was possibly the toughest in the history of Bulgarian diplomacy. The victors sorely punished vanquished Bulgaria. Crushed, with amputated territories, she was surrounded by a ring of hostile states. Full isolation in the Balkans, and the ill will of the Great Power victors put serious obstacles in the way of the nation's foreign policy. The ideal of national unification remained, but the experience of the national catastrophes weighed against war as a means for its attainment.

In these new conditions the strategic objective of Bulgarian foreign policy became the peaceful revision of the 1919 Treaty of Neuilly-sur-Seine, and without infringing international law. In pursuit of this objective, all governments sought a way out of foreign policy isolation and put their faith into the League of Nations, which admitted Bulgaria in 1920. The League's principles of collective security, co-operation and the protection of national minorities were also the basic elements of Bulgarian diplomacy's interwar tactics. But the patient efforts to achieve good relations with the neighbours, to improve the lot of Bulgarians outside Bulgaria, and to create a new image for post-War Bulgaria did not lead the nation astray from the principle of non-alignment right up to her joining the Tripartite Pact.

This foreign policy course put diplomacy to the forefront. The Ministry of Foreign Affairs and Religious Confessions had well trained staff: second and third generation diplomats like Simeon Radev, Sava Kirov, Nikola Balabanov, Nikola Antonov, Georgi Kyoseivanov, Petăr Neykov and Nikolay P. Nikolaev. Among younger recruits to the corps diplomatique were Christo Šišmanov, Evgeni Silyanov, Hristo Boyadžiev, Milyo Milev, Georgi Damyanov, Ivan Radev and Yupiter Doyčev. The Ministry was regulated by the 1907 Act, but some structural change had taken place. In late 1913, the Bulgarian Telegraph Agency and the Press Department had been merged into the Press Office. In 1932, a MVRI Consular and Economic Department was set up to assist foreign trade.

The ministry ran its own French-language newspaper intended to back Bulgarian foreign policy interests abroad. In 1923 the „L'echo de Bulgarie“ (launched in 1913) gave way to „La Bulgarie“. This was published until 1935, giving way to „La parole bulgare“.

Резултатите от дейността на българската дипломация не са особено насърчителни и все пак има някои макар и ограничени постижения. На първо място е активното използване на ОН за защита на националните интереси на страната. Със съдействието на тази организация са получени два външни заема – бежански (1926 г.) и стабилизационен (1928 г.) и е защитена държавата след гръцкото нападение през 1925 г. Възстановени са дипломатическите отношения с Турция, като през 1925 г. е подписан т.нар. Ангорски договор, с който се уреждат спорните въпроси между двете страни и положението на източнотракийските български бежанци. По мирен път е постигнато връщане на Южна Добруджа в българските предели чрез подписаната на 7 септември 1940 г. Крайовска спогодба.

След избухване на световния конфликт България е изправена пред дилемата: да бъде прегазена от хитлеристката военна машина или да се присъедини към Тристранния пакт. Първото се приема като недопустимо, второто, въпреки че предизвиква съмнения в крайния резултат, изглежда по-приемливо. Защото Германия е единствената сила, която подкрепя българските национални възжелания, защото Ньойското унижение тегне над българската политическа психология, защото страната е заобиколена от враждебно настроени съседи, защото не е угаснал пламъкът на националнообединителната идея.

Българската дипломация е принудена да изостави главния си принцип за необвързаност към военнополитическите блокове. На 1 март 1941 г. България се присъединява към Тристранния пакт, но не взема пряко участие във войната и в това е изключителната заслуга на нейната външна политика. Тази позиция обаче не е оценена от силите от антихитлеристката коалиция, които прекрояват картата на света съобразно собствените си стратегически интереси. Този път България не само се прощава с идеала за национално обединение, но и със своя държавен суверенитет. Защото след Ялтенската сделка тя е обречена да бъде сателит на Съветския съюз.

След Втората световна война и установяването на комунистическия режим в България настъпват коренни промени както в насоките и характера на външната политика на страната, така и във ведомството, натоварено с нейното провеждане. Пълната зависимост от Съветския съюз ликвидира българската външнополитическа самостоятелност, колкото и относителна да е била тя предвид мащабите на държавата, нейното геополитическо положение и противоречията между великите сили. Защитата и отстояването на националните интереси остават в сянката на т.нар. интернационални принципи, означаващи пълно съобразяване с диктата на Москва и синхрон с действията на останалите социалистически държави. Държавният суверенитет на страната е напълно унищожен.

Българските дипломатически инициативи, реакции или постъпки най-често са продиктувани отвън или предварително одобрени. И най-малкият опит за самоинициативност е своевременно задушаван или обречен на провал. Пълната обвързаност на българската външна политика е скрепена с договорите за приятелство, сътрудничество и взаимна помощ със СССР и другите социалистически държави (1948–1949, 1968–1970 г.). Тя е затвърдена с участието на страната във Варшавския договор (1955 г.) и в Съвета за икономическа взаимопомощ (СИВ) (1949 г.). Тази зависимост обезсмисля такива постижения като приемането на България в Обществото на обединените нации (ООН/1955 г.)

In the Thirties the Ministry increased the number of emissaries abroad by establishing diplomatic relations with nations like Denmark and Argentina (in 1931), the USSR and Brazil (in 1934), Chile (1935), Mexico (1938), and Slovakia (1939). The start of the Second World War led to significant changes in Bulgaria's international links.

Even though the results of Bulgarian diplomacy were not especially encouraging, there were some minor achievements. Firstly, they concern the active employment of the League in defence of Bulgarian interests. League assistance resulted in two external loans: the Refugee Loan of 1926, and the Stabilisation Loan of 1928. The League also took the Bulgarian side in the Greek incursion of 1925. Diplomatic relations with Turkey were restored with the Angora Treaty of 1925, which settled disputes between the two nations and the position of refugees from the Eastern Thrace. The reversion of the Southern Dobrudja to Bulgaria in 1940 was also arranged peacefully through the Craiova Agreement of 7 September 1940.

After the start of the world conflict Bulgaria faced the choice of being crushed by Hitler's war machine or joining the Tripartite Pact. The former was unthinkable. The latter, though ultimately giving rise to doubts, appeared more acceptable. This was because Germany was the only power backing Bulgarian national aspirations; because the Neuilly dictate burdened Bulgarian political psychology; because hostile neighbours surrounded the nation; and because the flame of national unification still burned bright.

Bulgarian diplomacy was forced to abandon its major principle of non-alignment with the military and political blocs. On 1 March 1941, Bulgaria joined the Tripartite Pact. However, she did not participate directly in the War, and for this she has to thank its foreign policy entirely. This non-combatant position was not appreciated by the Allied coalition, intent on redrawing the world map to suit its members' strategic priorities. This time Bulgaria was not only forced to relinquish its ideal of national unification, but also its national sovereignty. Under the deal struck at Yalta she was fated to become a Soviet satellite.

After the Second World War and the establishment of a communist regime the direction and character of Bulgarian foreign policy, and the body in charge of this policy, saw root-and-branch changes. The total dependence on the Soviet Union liquidated Bulgarian foreign policy independence, however relative this independence may have been in view of the nation's size, geopolitical location and Great Power squabbles. The defence of national interests gave way to so-called internationalist principles: complete co-ordination with Moscow's diktat and synchronicity with the actions of all other socialist states. National sovereignty was completely destroyed.

Bulgarian diplomatic initiatives, reactions and deeds were most often dictated externally, or at best approved in advance. The merest attempt at any independent initiative was stifled at birth or doomed to failure. The complete dependence of Bulgarian foreign policy was underwritten by the Treaties for Friendship, Co-operation

и в ЮНЕСКО (1956 г.). Защото в тези международни организации се чува гласът на един верен сателит на Съветския съюз.

В съзвучие с новите насоки в развитието на външната политика на България е и състоянието на ведомството, натоварено с нейното провеждане. Веднага след 9 септември 1944 г. започва чистка в състава на министерството, завършена в общи линии през 1946–1947 г. Старите, добре подготвени и обучени дипломатически кадри са отстранени, а на тяхно място се назначават хора без опит и без специално образование. Не са редки случаите на отговорни постове в чужбина да се поставят слабо образовани личности, чиято единствена заслуга е принадлежността към управляващата Комунистическа партия. Ще минат дълги години докато настъпят качествени промени в състава на ведомството, попълвано, разбира се, изцяло от средите на партийната номенклатура.

Според новата Конституция от 4 декември 1947 г. Президиумът на Народното събрание представлява НР България в международните ѝ отношения. Тази формулировка е променена в Конституцията от 16 май 1971 г., където е отбелязано, че Държавният съвет представлява страната в международните ѝ връзки. В създаденото на 11 декември 1947 г. правителство на Г.Димитров министерството получава името, запазено до днешни дни – Министерство на външните работи. Нов закон за устройството му не е гласуван, като то се структурира и ръководи от приети от Министерския съвет специални правилници, инструкции и наредби.

В продължение на 45 години структурата на министерството претърпява сериозни промени и неговият състав нараства несъответстващо на мащабите на страната. Увеличава се броят на държавите, с които България поддържа дипломатически отношения. Към 1988 г. страната има 79 свои представителства и 11 генерални консулства в чужбина, а поддържа дипломатически отношения със 121 държави. През 1983 г. е построена новата сграда, в която сега се помещава Министерството на външните работи.

През този период една от полезните инициативи на министерството е подготовката и издаването на различни документални сборници, независимо от често пъти конюнктурния им характер. Между множеството публикации се откроява започнатият през 1978 г. корпус от дипломатически документи за външната политика на България от 1879 до 1944 г. Досега са излезли от печат четири книжни тела. Това престижно начинание, което се съизмерва с практиката на големите европейски държави, трябва да бъде завършено.

Набъбването на числения състав на Министерството на външните работи, увеличаването на дипломатическите представителства в чужбина, снабдяването с модерна техника, закупуването и построяването на сгради в различни държави няма нищо общо със същността на провежданата външна политика. Защото до 10 ноември 1989 г. България е лишена от външна политика, която да изхожда от националните интереси, принципите на демокрацията и реалната международна обстановка.

Рухването на комунистическата система налага необходимостта от изграждане на нова външна политика на България. Демократичните промени след 1989 г. имат за пряк резултат възстановяване на пълния държавен суверенитет на страната. Република България започва да провежда самостоятелна външна политика, съобразена единствено с

and Mutual Assistance with the USSR and other socialist nations (concluded in 1948 to 1949, and 1968 to 1970.) This dependence was sealed with Bulgaria's joining the Warsaw Treaty Organisation in 1955, and the Council for Mutual Economic Assistance in 1949. This dependence rendered meaningless such achievements as Bulgaria's acceptance into the United Nations Organisation in 1955, and into UNESCO the following year: all these international organisations heard was the voice of a faithful Soviet satellite.

The office conducting Bulgarian foreign policy changed in accordance with the new conditions. Immediately after 9 September 1944 Ministry staff underwent a purge which was generally complete by 1946 or 1947. People without experience or relevant training replaced well tutored and trained diplomats. All too frequently responsible overseas posts were entrusted to ill-educated people whose only merit was membership in the ruling Communist Party. Many years were to pass before qualitative change would take place in ministry staff, which was obviously selected entirely from among the Party nomenklatura.

The new Constitution of 4 December 1947 gave the Praesidium of the National Assembly the right to represent the People's Republic of Bulgaria internationally. This formula was amended in the 16 May 1971 Constitution which put the Council of State in charge of international relations. In the Georgi Dimitrov cabinet of 11 December 1947 the Ministry received the name by which it remains known until now: Ministry of Foreign Affairs. No new Act was adopted on its organisation. It was structured and governed under special Rules, Instructions and Statutory Instruments of the Council of Ministers.

Over 45 years the Ministry underwent significant changes and its establishment grew out of proportion to the appropriate scale. The number of countries with whom Bulgaria had diplomatic relations also grew. By 1988 the country had 79 representations and 11 Consulates General abroad, and maintained diplomatic relations with 121 nations. The ministry's new building, where it is housed to this day, was completed in 1983.

One of the useful Ministry initiatives of the period was the compilation and publishing of various sets of documents, despite the often short-term nature of objectives being pursued by this. Among the multiplicity of publications stands out the body of diplomatic and foreign policy instruments from 1879 to 1944. Four volumes have seen light of day to date. This noble undertaking which follows the practice of major European nations, should surely be brought to its conclusion!

The swelling of the Ministry of Foreign Affairs establishment, the increase in diplomatic representations abroad, re-equipment with new technology, and the purchase or construction of premises abroad have nothing to do with genuine foreign policy. These aspects assumed a prominence in Ministry function because until 10 November 1989 Bulgaria was denied a foreign policy based upon the national interest, the principles of democracy and the needs of the genuine international situation.

The collapse of the communist system imposed on Bulgaria the need to create a new foreign policy. Democratic changes after 1989 directly restored full national sovereignty to the Republic of Bulgaria. The

*София.
Сградата на МВнР,
проектирана от
„Софпроект“ от
архитектите Богдан
Томалевски, Никола
Антонов, Лозан
Лозанов и инж. Георги
Каранджулов. Строи-
тел ДСО „Софстрой“
(1983 г.).*

*Sofia.
The building of the
Ministry of Foreign
Affairs, designed by the
architects of “Sofproekt”
Bogdan Tomalevski,
Nikola Antonov, Lozan
Lozanov and eng. Georgi
Karandžulov. Built in
1983 by “Sofstroy” State
Construction Organisation.*

националните интереси на българския народ и с принципите и нормите на международното право. За реализирането ѝ обаче е необходимо страната да се освободи от икономическите, политическите и военните структури от времето на комунистическата система. Това става със закриването на СИВ (28 юни 1991 г.), разпускането на Варшавския договор (1 юли 1991 г.) и разпадането на Съветския съюз в края на декември 1991 г.

Страните от Централна и Източна Европа получават възможност сами да определят мястото си в световния ред. Сега българската дипломация може да работи по новите приоритети на външната политика – приобщаване на България към европейските и евроатлантическите структури, което да ѝ гарантира пазари, национална сигурност и независима външна политика. Постигането на тази стратегическа цел е дълъг и труден процес, но първите резултати са вече налице. На 7 май 1992 г. България е приета за равноправен член на Съвета на Европа. На 13 април 1993 г. тя става асоцииран член на Европейския съюз, а на 16 декември 1995 г. подава официално кандидатурата си за редовно членство. На 14 февруари страната подписва Рамковото споразумение за участие в инициативата „Партньорство за мир“ с НАТО, а през февруари 1997 г. официално депозира кандидатурата си за пълноправно членство в Североатлантическия договор.

Едновременно с усилията за евроинтеграция българската дипломация работи за развитието на двустранните отношения с европейските и другите държави. В периода 1991–1993 г. България сключва договори за приятелство и сътрудничество с Франция, Германия, Италия, Испания, Полша, Унгария, Чехия, Словакия, Румъния, Украйна, Беларус, Молдова. Подобни договори са подписани и с кавказките държави Грузия, Азербайджан, Армения, със средноазиатските републики Казахстан и Киргизия и балканските държави Албания, Гърция, Румъния и Хърватска.

Доказателство за независимата външна политика на държавата става позицията ѝ спрямо важни международни събития. По време на войната в Залива България осъжда агресията и настоява за безусловно изтегляне на иракските войски от Кувейт. Тя първа категорично се обявява против комунистическия пуч в Москва (19 август 1991 г.), изразява солидарност със законно избраните власти в Съветския

country began conducting an independent foreign policy based entirely on the interests of the Bulgarian people, and the standards and principles of international law. Its implementation called for the country to be free of the economic, political and military commitments of the communist era. This was attained with the dissolution of the Comecon (on 28 June 1991) and the Warsaw Pact (1 July 1991) and the collapse of the Soviet Union at the end of December 1991.

Central and Eastern European nations were able to determine their own place in the world order. Now Bulgarian diplomacy could work on new foreign policy priorities: Bulgarian accession to European and Atlantic structures, guaranteeing her markets, national security and foreign policy independence. Attaining this strategic objective is a long and difficult process but early results are evident. On 7 May 1992 Bulgaria was adopted as a full Member of the Council of Europe. On 13 April 1993 the country became an Associated Member of the European Union, and on 16 December 1995 she submitted an application for full membership. On 14 February 1994 Bulgaria signed the Framework Agreement for participation in the Partnership for Peace initiative with NATO, and in February 1997 the nation formally tabled its candidacy for full membership in the North Atlantic Treaty Organisation.

Alongside European integration efforts Bulgarian diplomacy is actively developing bilateral relations with European and other nations. Between 1991 and 1993 Bulgaria concluded Friendship and Co-operation Treaties with France, Germany, Italy, Spain, Poland, Hungary, the Czech Republic, Slovakia, the Ukraine, Belarus, and Moldova. Similar treaties were also concluded with the Caucasian nations of Georgia, Azerbaijan and Armenia, the Central Asian republics of Kazakhstan and Kirghizstan, and the Balkan countries of Albania, Greece, Romania and Croatia.

Proof of an independent national foreign policy was Bulgaria's position on important international issues. During the Gulf War Bulgaria condemned aggression and insisted on the unconditional withdrawal of Iraqi forces from Kuwait. Bulgaria was the first country to

съюз и призовава Запада енергично да подкрепи Б.Н.Елцин. В този порядък са и фактите, че България първа признава Република Македония (1992 г.) и Русия, с която установява дипломатически отношения преди разпадането на Съветския съюз (1991 г.).

Новият курс на външната политика на страната изисква коренни промени в нейните основни принципи и норми, в ръководството на българската дипломация, структурата на външно министерство и кадровия състав. Преди всичко той е несъвместим с прилагания през комунистическото управление принцип на пролетарския интернационализъм, всъщност прикритие на пълната зависимост на държавите от Централна и Източна Европа от Москва. Новата Конституция на Република България (1991 г.) дава на президентската институция сравнително широки правомощия по отношение на ръководенето на външната политика, без да се накърняват функциите на Министерството на външните работи. В това ведомство се правят известни структурни промени с цел да се намали извънредно раздутия числен състав. Още в края на 1990 г. започва подмяна на посланиците във всички ключови столици на Европа и Америка. На мястото на номенклатурните кадри в дипломацията са привлечени нови лица, които достойно да представят пред света демократична България. Новото попълнение в дипломатическия състав на министерството трябва да въведе новия стил и норми в провеждане на българската външна политика, които съответстват на демократичното развитие на страната.

120-годишната история на съвременната българска дипломация е извървян път – неравен и противоречив, белязан от сполуки и тежки провали, от зависимост и самостоятелност при отстояване на националните интереси на страната. Път, който е безценен урок за бъдещето.

categorically oppose the communist putsch in Moscow on 19 August 1991, express solidarity with the legitimately elected Soviet authorities and call on the West to back Boris Yeltsin energetically. Bulgaria was also the first to recognise the Republic of Macedonia in 1992, and Russia: diplomatic relations with the latter were established before the collapse of the Soviet Union in 1991.

The nation's new foreign policy course calls for major changes in basic principles and standards, in the structure of the Ministry of Foreign Affairs, and in personnel. First of all, this new course is the complete opposite to the Communist-era principle of proletarian internationalism: a cover for the complete dependence of Central and Eastern European countries on Moscow. The 1991 Constitution of the Republic of Bulgaria gives the nation's President comparatively broad powers to prosecute foreign policy, while safeguarding the prerogatives of the Ministry of Foreign Affairs. The latter office is meanwhile undergoing some structural change in order to reduce the extremely bloated staff establishment. A rollover of Ambassadors to all key European and American capitals began as early as late 1990. New people were called forth to replace the nomenklatura cadres: people who would fittingly represent democratic Bulgaria to the world. It is up to the Ministry's new diplomats to introduce the new style and standards of Bulgarian foreign policy: a style and standards which would correspond to the nation's democratic development.

The 120 years of history behind contemporary Bulgarian diplomacy form a road. Uneven and contradictory, marked by success as much as by dire reverse, dependence and independence in the service of the national interest, this road is rich in priceless lessons for the future.

МИНИСТРИ
НА
ВЪНШНИТЕ РАБОТИ
(1879–1999)

MINISTERS
OF
FOREIGN AFFAIRS
(1879–1999)

***Забележка:** Изхождайки от по-популярния характер на биографичните справки, имената на градовете и селата са предадени само в една форма и единствено с българското им име. По същите причини Българското книжовно дружество (БКД) и Висшето училище в София се споменават навсякъде съответно като Българска академия на науките (БАН) и Софийски университет.*

***Nota Bene:** For the sake of brevity and uniformity, all place names in the biographic notes above are shown in their Bulgarian form. For similar reasons bodies such as the Bulgarian Society of Letters (BKD) and the Sofia Higher School are styled throughout as their successors: the Bulgarian Academy of Science (BAN), and the University of Sofia, respectively.*

В Търновската конституция, приета на 16/18 април 1879 г., заляга стремежът да се укрепи българския суверенитет по отношение на Османската империя и да се игнорира сюзеренната власт на султана. „17. Князът е представител на Княжеството във всичките му сношения с иностранны държави. От негово име и с негово пълномощие от Народното събрание се свързват с правителствата на съседните държави особени сговори за работи по управлението на Княжеството, за които се изисква участието и съдействието на тия правителства“.

The Tărnovo Constitution adopted on 16/17 April 1879 embodied the striving for a strengthening of Bulgarian sovereignty as regards the Ottoman Empire and for ignoring the Sultan's suzerainty: "17. The Prince shall represent the Principality in all relations with Alien Nations. Inasmuch as the Participation and Co-operation of neighbouring Nations may be called for in the Governance of the Principality then Treaties Especial regulating aspects of such Governance shall be concluded in the name of the Prince and upon his granting of due Powers to the National Assembly."

Марко Димитриев БАЛАБАНОВ

(1837 Клисуре – 1921 София)

**Министър на външните дела
и на изповеданията:
5.7.1879–24.11.1879.**

Кабинет: Тодор Бурмов I

Marko Dimitriev BALABANOV

(1837 Klisura – 1921 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs and
Religious Confessions between 5
July 1879 and 24 November 1879
in Todor Burmov's first Cabinet**

Посещава богословското училище на остров Халки 1850–1867. Завършва право в Атина и Париж. Вицегубернатор на Свищов 1877–1878 и Русе 1878–1879. Депутат в Учредителното събрание 1879. Дипломатически агент в Цариград 1880–1881, Букурещ 1902–1905 и Атина 1905–1906. Професор по право 1889–1902. Декан на Юридическия факултет 1896–1897. Редовен член на БАН от 1884 г.

Attended the Theological School on the island of Halki between 1850 and 1867. Graduated in Law in Athens and Paris. Deputy Governor of Svištov (1877–1878) and Ruse (1878–1879). Deputy to the Constituent Assembly, 1879. Diplomatic Agent to Constantinople (1880–1881), Bucharest (1902–1905), and Athens (1905–1906). Professor of Law (1889–1902). Dean of the Faculty of Law (1896–1897). Regular Member of the Bulgarian Academy of Sciences (BAN) from 1884.

С указ на княз Александър I от 19 юли 1879 г. се назначават първите дипломатически представители на Княжество България в чужбина. „По предложение на нашия министър на външните дела и изповеданията в доклада му от 18 юли т.г. под №5 за нуждата да се учредят агентства на Княжеството в Цариград, в Букурещ и Белград, като искаме да улесним сношенията на княжеското правителство с отоманското, румънското и сръбското правителства, постановихме и постановяваме:

Да се учреди едно агентство на Княжеството в Цариград при отоманското правителство, друго в Букурещ при румънското правителство, трето в Белград при сръбското правителство“.

(„Държавен вестник“, №1 от 28 юли 1879 г.)

The Principality of Bulgaria's first diplomatic representatives to foreign nations were appointed by a Decree of Prince Alexander I of 19 July 1879.

“Whereas Our Minister of Foreign Affairs and Religious Confessions does in Point 5 of his Report of 18th instant recommend the establishment of Agencies of the Principality in Constantinople, Bucharest and Belgrade and whereas We desire to facilitate relations between the Government of the Principality and the Ottoman and Romanian and Serbian Governments so be it known to all men that We hereby do order and decree that one Agency of the Principality be established in Constantinople to the Ottoman Government and another such Agency be established in Bucharest to the Romanian Government and a third such Agency be established in Belgrade to the Serbian Government”

(Dăržaven vestnik, Issue No 1 of 28 July 1879)

**Григор Димитров
НАЧОВИЧ**
(1845 Свищов – 1919 София)

**Министър
на външните дела
и на изповеданията:
24.11.1879–26.3.1880**
Кабинет:
Митрополит Климент I

**Grigor Dimitrov
NACHOVICH**
(1845 Svištov – 1919 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions
between 24 November 1879
and 26 March 1880**
in the first Cabinet of Metropolitan
Kliment

Завършва Търговското училище във Виена и Висшата финансова школа в Париж. Участник в национално-освободителното движение 1867–1876. Депутат в Учредителното събрание 1879. Многократно министър. Дипломатически агент в Букурещ 1885–1886, във Виена 1890–1891 и Цариград 1903–1906. Редовен член на БАН от 1884. Ръководи преговорите по уреждане на българо-турските отношения 1913.

Completed the Commercial School in Vienna and the Higher School of Finance in Paris. Participant in the National Liberation Movement between 1867 and 1876. Deputy to the Constituent Assembly in 1879. Occupied numerous ministerial posts. Diplomatic Agent to Bucharest (1885–1886), Vienna (1890–1891) and Constantinople (1903–1906). Regular Member of BAN from 1894. Headed negotiations on regulating Bulgaro-Turkish relations in 1913.

**Драган Кирияков
ЦАНКОВ**
(1828 Свищов – 1911 София)

**Министър на външните дела
и на изповеданията:
26.3.1880–28.11.1880**
Кабинет: Драган Цанков I

**Dragan Kiriakov
CANKOV**
(1828 Svištov – 1911 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs and
Religious Confessions between 26
March 1880 and 28 November 1880**
in the first Cabinet of Dragan Cankov

Учи в Русия и Австрия 1840–1848. Чиновник на турска служба 1858–1873. Окръжен управител на Варна, дипломатически агент в Цариград 1879–1880. Многократно министър. Министър-председател 1880, 1883, 1883–1884. След участие в неуспешния опит за русофилски преврат срещу Княз Александър I емигрира в Турция, Сърбия и Русия 1886–1894. Основател и шеф на Прогресивно-либералната партия. Член на БАН от 1884.

Studied in Russia and Austria (1840–1848). Civil servant in Ottoman service (1858–1873). Executive of Varna Province. Diplomatic Agent to Constantinople (1879–1880). Occupied numerous ministerial posts. Prime Minister in 1880, 1883, and 1883 to 1884. After participating in the abortive Russophile plot against the Prince Alexander I, emigrated to Turkey, Serbia and Russia. Founder and leader of the Progressive Liberal Party. Member of the BAN from 1884.

През 1880 г. Княжество България се присъединява към Парижката конвенция от 1/13 юли 1878 г. относно организацията на Световен пощенски съюз, а със съглашенията от 1880, 1883, 1885, 1891 и 1897 г. урежда отношенията си със съюза. В същата 1880 г., със специална декларация, българското правителство се присъединява към Международната телеграфна конвенция, подписана в Санкт Петербург на 10/22 юли 1875 г.

In 1880 the Principality of Bulgaria acceded to the Paris Convention of 1/13 July 1878 which laid down the organization of a World Postal Union. Bulgarian relations with the Union were regulated by Agreements in 1880, 1883, 1885, 1891 and 1897. By Special Declaration of 1880 the Bulgarian government acceded to the St. Petersburg International Telegraphic Convention of 10/22 July 1875.

**Никола С.
СТОЙЧЕВ**

(1846 Шумен – 1899 Битоля)

**Министър на външните дела и на
изповеданията:
28.11.1880–27.4.1881**
Кабинет: Петко Каравелов I

Завършва английски колеж в Малта 1864. Чиновник в английска компания, притежаваща железницата Русе-Варна. Депутат в Учредителното събрание 1879. Пръв директор на телеграфо-пощенското отделение 1880. Член на Върховния касационен съд. Консул в Битоля 1884–1899.

**Nikola S.
STOYČEV**

(1846 Šumen – 1899 Bitolya)

**Minister of Foreign Affairs and
Religious Confessions between 28
November 1880 and 27 April 1881**
in the first Cabinet of Petko Karavelov

Graduated from the English College in Malta in 1864. Executive of the British company which owned the Ruse and Varna railway. Deputy to the Constituent Assembly in 1879. First Director of the Department of Posts and Telegraphy in 1880. Member of the Supreme Court of Cassation. Consul to Bitolya (1884–1899).

**Константин Йосиф
ИРЕЧЕК**

(1854 Прага – 1918 Виена)

**Министър на външните дела
и на изповеданията:
27.4.1881–1.7.1881**
Кабинет: Казимир Ернрот I

Чех по народност. Завършва история с докторат в Карловския университет, Прага 1875. В периода 1879–1884 заема редица важни държавни длъжности в България. Директор на Народната библиотека в София 1884. Професор по история във Карловския университет 1884–1893 и Виенския университет 1893–1918. Член на Виенската академия на науките и почетен член на БАН 1884.

**Constantin Josef
JIREČEK**

(1854 Prague – 1918 Vienna)

**Minister of Foreign Affairs and
Religious Confessions between
27 April 1881 and 1 July 1881**
in the first Cabinet of Kazimir Ehrnroth

Czech by birth. Graduated in History with a doctorate from Charles University in Prague in 1875. Between 1879 and 1884 occupied a number of important posts in Bulgaria. Professor of History at Charles University in Prague (1884–1893) and Vienna University (1893–1918). Member of the Vienna Academy of Sciences and Honorary Member of the BAN from 1884.

**Константин Стоилов
СТОИЛОВ**

(1853 Пловдив – 1901 София)

**Управляващ Министерството
на външните дела
и на изповеданията:
1.7.1881–30.7.1881**
Кабинет: Владимир Крилов I
1.7.1881–23.6.1882

Завършва американския Робърт колеж в Цариград 1871 и право с докторат в Хайделберг 1877. Учи френско гражданско право в Париж 1878. Депутат в

**Konstantin Stoilov
STOILOV**

(1853 Plovdiv – 1901 Sofia)

**In charge of the Ministry
of Foreign Affairs and Religious
Confessions between
1 July 1881 and 30 July 1881**
in Vladimir Krilov's first Cabinet
(1 July 1881 to 23 June 1882)

Completed the American Robert College in Constantinople in 1871, and graduated with a Doctorate in Law at Heidelberg in 1877. Studied French civil law

Учредителното събрание 1879, един от водачите на консерваторите. Началник на политическия кабинет на Княз Александър I Български. Многократно министър. Министър-председател 1887, 1894, 1894–1899. Основател и шеф на Народната партия. Член на БАН.

in Paris in 1878. Deputy to the Constituent Assembly in 1879, as member of the Conservatives' leadership. Headed Prince Alexander I of Bulgaria's Political Cabinet. Occupied numerous ministerial posts. Prime Minister in 1887, 1894 and 1894 to 1899. Founder and member of the People's Party. Member of the BAN.

**Георги ВЪЛКОВИЧ
Чалъков**

(1833 Одрин – 1892 Цариград)

**Министър на външните дела и на
изповеданията:
30.7.1881–23.6.1882
Кабинет: Крилов
(1.7.1881–23.6.1882)**

**Georgi VĀLKOVICH
Čalākov**

*(1833 Adrianople –
1892 Constantinople)*

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
30 July 1881 and 23 June 1882
in Vladimir Krilov's Cabinet
(1 July 1881 to 23 June 1882)**

Завършва медицина в Цариград 1857. Специализира хирургия в Париж 1860–1863. Военен лекар и преподавател по хирургия в Медицинското училище в Цариград 1863–1878. Директор на земеделието, търговията и общите сгради в Източна Румелия 1879–1881. Председател на Държавния съвет 1883. Член на Медицинския съвет 1885–1886. Дипломатически агент в Цариград 1887–1892, където става жертва на атентат.

Graduated in Medicine in Constantinople in 1857 and specialised in Surgery in Paris (1860–1863). Military physician and lecturer in Surgery at the Constantinople Medical School (1863–1878). Director of Agriculture, Trade and Common Buildings in Eastern Roumelia (1879–1881). Chairperson of the Council of State in 1883. Member of the Medical Council (1885–1892). Diplomatic Agent to Constantinople (1887–1892), where he was assassinated.

**Георги ВЪЛКОВИЧ
Чалъков**

**Министър на външните дела и на
изповеданията:
23.6.1882–14.1.1883
Кабинет: Леонид Соболев
(23.6.1882–7.9.1883)**

**Georgi VĀLKOVICH
Čalākov**

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
23 June 1882 and 14 January 1883
in Leonid Sobolev's Cabinet
(23 June 1882 to 7 September 1883)**

**Константин Стоилов
СТОИЛОВ**

**Министър на външните дела
и на изповеданията:
14.1.1883–3.3.1883
Кабинет: Леонид Соболев
(23.6.1882–7.9.1883)**

**Konstantin Stoilov
STOILOV**

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
14 January 1883 and 3 March 1883
in Leonid Sobolev's Cabinet
(23 June 1882 to 7 September 1883)**

**Кирияк Антонов
ЦАНКОВ**

(1834 Свищов – 1903 Букурещ)

**Управляващ Министерството
на външните дела
и на изповеданията:
3.3.1883–7.9.1883
Кабинет: Соболев
(23.6.1882–7.9.1883)**

**Kiriyak Antonov
CANKOV**

(1834 Svištov – 1903 Bucharest)

**In charge of the Ministry
of Foreign Affairs and Religious
Confessions between
3 March 1883 and 7 September 1883
in Leonid Sobolev's Cabinet
(26 June 1882 to 7 September 1883)**

Учи във Виена и Париж 1860–1876. Участник в национално-освободителното движение. Депутат в Учредителното събрание 1879. Дипломатически агент в Букурещ 1881–1883.

Studied in Vienna and Paris (1860–1876). Member of the National Liberation Movement. Deputy to the Constituent Assembly in 1879. Diplomatic Agent to Bucharest (1881–1883).

**Марко Димитриев
БАЛАБАНОВ**

**Министър на външните дела
и на изповеданията:
7.9.1883–31.12.1883
Кабинет Драган Цанков II
(7.9.1883–31.12.1883)**

**Marko Dimitriev
BALABANOV**

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
7 September 1883 and 31 December 1883
in Dragan Cankov's second Cabinet
(7 September 1883 to 31 December 1883)**

**Драган Кирияков
ЦАНКОВ**

**Управляващ Министерството
на външните дела и изповеданията:
10–21.9.1883
Кабинет: Драган Цанков II
(7.9.1883–31.12.1883)**

**Dragan Kiriyakov
CANKOV**

**In charge of the Ministry of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
10 and 12 September 1883
in Dragan Cankov's second Cabinet
(7 September 1883 to 31 December 1883)**

В края на 1883 г. Княжество България се присъединява към Международната конвенция на Червения кръст от 10/22 август 1864 г., в резултат на което е приета за член на Международния Червен кръст.

At the close of 1883 the Principality of Bulgaria acceded to the International Red Cross Convention of 10/22 August 1864 and was accepted as a Member of the International Red Cross.

**Марко Димитриев
БАЛАБАНОВ**

**Министър на външните дела и на
изповеданията:
31.12.1883–30.6.1884
Кабинет Драган Цанков III**

**Marko Dimitriev
BALABANOV**

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
31 December 1883 and 30 June 1884
in Dragan Cankov's third Cabinet**

**Илия Томакев
ЦАНОВ**

(1835 Видин – 1901 София)

**Министър на външните дела
и на изповеданията:
30.6.1884–9.8.1886**

Кабинет: Петко Каравелов II

**Iliya Tomakev
CANOV**

(1835 Vidin – 1901 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
30 June 1884 and 9 August 1886
in Petko Karavelov's second Cabinet**

Завършва гимназия в Свищов. Съдебен защитник на участници в Априлското въстание от 1876. Помощник-градоначалник на София 1878–1879. Депутат в Учредителното събрание 1879. Председател на Видинския окръжен съд 1880. Управляващ дипломатическото агентство в Цариград 1881–1884.

Completed the Svištov Gymnasium. Represented participants in the April Rising of 1876 in Court. Deputy Metropolitan Chief Executive at Sofia (1878–1879). Deputy to the Constituent Assembly in 1879. Chairperson of the Vidin Circuit Court in 1880. In charge of the Diplomatic Agent's Office to Constantinople (1881–1884).

На 24 март/5 април 1886 г. в Цариград е подписан Топханенският акт, с който Османската империя и великите сили признават провъзгласеното на 6/18 септември 1885 г. Съединение на Княжество България и Източна Румелия. „1. Главното управление на Източна Румелия ще се повери на българския княз, съгласно чл.17 от Берлинския договор“.

(Външната политика на България. Документи и материали. Том първи 1879–1886. София, 1978, 789–790).

On 24 March/5 April 1886 Constantinople saw the signing of the Tophane Pact by which the Ottoman Empire and the Great Powers recognised the Unification of the Principality of Bulgaria and Eastern Roumelia, announced on 6/18 September 1885: "1. The Chief Executive of Eastern Roumelia shall accede to the Bulgarian Prince under Article 17 of the Treaty of Berlin."

(Bulgarian Foreign Policy, Documents and Materials, Volume One: 1879 to 1886. Sofia, 1978, pp 789 to 790.)

**Христо Тодоров
СТОЯНОВ**

(1842 София – 1895 София)

**Министър на външните дела
и на изповеданията:
9–12.8.1886**

Кабинет:
Митрополит Климент II

**Hristo Todorov
STOYANOV**

(1842 Sofia – 1895 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
9 and 12 August 1886
in Metropolitan Kliment's
second Cabinet**

Завършва право с докторат в Московския университет. Участник в църковните борби, делегат на Църковния събор в Цариград 1869–1871. Многократно министър. Председател на Софийския апелативен съд 1886 и на Върховния касационен съд 1887–1895. Преподавател по гражданско право в Софийския университет 1892–1894. Член на БАН.

Attained a Law Doctorate at the University of Moscow. Participated in the Church Struggles for the establishment of an autocephalous Bulgarian Church. Delegate to the Church Assembly in Constantinople (1869–1871). Occupied ministerial office numerous times. Chairperson of the Sofia Court of Appeal (1887–1895) and the Supreme Court of Cassation (1887–1895). Lectured in Civil Law at the University of Sofia (1892–1894). Member of the BAN.

**Константин Стоилов
СТОИЛОВ**

**Konstantin Stoilov
STOILOV**

**Министър на външните дела
и на изповеданията:
12–16.8.1886
Кабинет: Каравелов III**

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
12 and 16 August 1886
in Karavelov's third Cabinet**

**Григор Димитров
НАЧОВИЧ**

**Grigor Dimitrov
NACHOVICH**

**Министър на външните дела
и на изповеданията:
16.8.1886–29.6.1887
Кабинет: Васил Радославов I**

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
16 August 1886 and 29 June 1887
in Vasil Radoslavov's first Cabinet**

**Григор Димитров
НАЧОВИЧ**

**Grigor Dimitrov
NACHOVICH**

**Министър на външните дела
и на изповеданията:
29.6.1887–20.8.1887
Кабинет: Константин Стоилов I**

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
29 June 1887 and 20 August 1887
in Konstantin Stoilov's first Cabinet**

**Георги Иванов
СТРАНСКИ**

(1847 Калофер – 1904 София)

**Министър на външните дела
и изповеданията:
20.8.1887–4.6.1890
Кабинет: Стефан Стамболов
(20.8.1887–19.5.1894)**

**Georgi Ivanov
STRANSKI**

(1847 Kalofer – 1904 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
20 August 1887 and 4 June 1890
in Stefan Stambolov's Cabinet
(20 August 1887 to 19 May 1894)**

Завършва медицина в Букурещ 1874. Лекарска практика в Румъния 1874–1877. Окръжен лекар в Плевен 1877–1878. Депутат в Учредителното събрание 1879. Директор на финансите 1880–1881 и председател на Областното събрание на Източна Румелия 1883. Един от организаторите на Съединението на Княжество България с Източна Румелия от 1885. Многократно министър. Дипломатически агент в Белград 1886–1887. Управител на Александровска болница в София от 1897. Председател на Върховната сметна палата 1900–1904.

Graduated in Medicine in Bucharest in 1874. Practiced as a Physician in Romania (1874–1877). District Physician in Plevna (1877–1878). Director of Finance (1880–1881). Chairperson of the Province of Eastern Roumelia Assembly in 1883. One of the organisers of the Unification between the Principality of Bulgaria and Eastern Roumelia in 1885. Held ministerial office numerous times. Diplomatic Agent to Belgrade (1886–1887). Director of the Aleksandrovska Hospital in Sofia from 1897. Chairperson of the Supreme Audits Chamber (1900–1904).

На 14/26 ноември 1889 г. правителството на Стефан Стамболов сключва първата самостоятелна търговска спогодба с Англия, която е пробив в наложения от Берлинския договор капитулационен режим в България. През 1890–1891 г. подобни спогодби са сключени с Германия, Швейцария, Франция, Италия, Белгия и Австро-Унгария.

On 14/26 November 1889 Stefan Stambolov's Government concluded the first independent Trade Agreement with Britain. This was a breakthrough in the capitulation regime imposed upon Bulgaria by the Treaty of Berlin. In 1890 to 1891 similar Agreements were concluded with Germany, Switzerland, France, Italy, Belgium, and Austria-Hungary.

Стефан Николов СТАМБОЛОВ

(1854 Търново – 1895 София)

**Управляващ Министерството
на външните дела
и на изповеданията:
4.6.1890–2.11.1890**

Кабинет: Стефан Стамболов I
20.8.1887–19.5.1894

Stefan Nikolov STAMBOLOV

(1854 Tŕrnovo – 1895 Sofia)

**In charge of the Ministry
of Foreign Affairs and Religious
Confessions between
4 June 1890 and 2 November 1890**
in Stefan Stambolov's first Cabinet
(20 August 1887 to 19 May 1894)

Учи в Духовната Семинария в Одеса 1870–1872. Един от водачите на национално-освободителното движение 1874–1877. Депутат. Подпредседател на II ОНС, подпредседател и председател на IV ОНС. Регент на Княжество България след абдикацията на Княз Александър I Български 1886–1887. Един от инициаторите за избора на принц Фердинанд Сакс-Кобургски и Готски за български владетел. Министър-председател 1887–1894. Основател и шеф на Народнолибералната партия. Става жертва на атентат в София

Studied in the Odessa Orthodox Seminary (1870–1872). One of the leaders of the National Liberation Movement (1874–1877). Deputy Chairperson of the Second National Assembly. Deputy Chairperson and Chairperson of the Fourth National Assembly. Served as Regent between 1886 and 1887 after the abdication of Prince Alexander I of Bulgaria. One of the initiators of the election of Prince Ferdinand of Saxe-Coburg and Gotha as ruler of Bulgaria. Prime Minister (1887–1894). Founder and leader of the National Liberal Party. Victim of an assassination plot in Sofia.

На 5/17 юли 1890 г. правителството на Стефан Стамболов успява да издейства от Високата порта първите два берата на български владци в Македония. Във връзка с този успех българският дипломатически агент в Цариград д-р Георги Вълкович съобщава в своя доклад: „Добрият резултат, добит по това дело, има още и туй грамадно значение, че даването на бератите се отпуща не на Екзархията и на нейните искания и тактири, а на сегашното българско правителство в знак на морална помощ и поддръжка. С това В[исоката] порта признава, че българското княжество е естествения представител на интересите на българският народ, живущ в Турция, и че София е центърът, към който всички българи трябва да си имат очите обърнати. За излишно считам да доказвам до каква степен настоящият придобитък е важен и колко е той и ще бъде полезен за княжеското правителство“.

(Външната политика на България. Документи и материали. Том трети. Втора част. 1890–1894. София, 1998, с.16)

On 5/17 July 1890 Stefan Stambolov's Government succeeded in obtaining the first two permits for Bulgarian Bishops in Macedonia. In connection with this success the Bulgarian Diplomatic Agent to Constantinople, Dr. Georgi Vălkovič notes in his report: “The good result obtained in this undertaking is also significant and notable in that the berats were not granted to the Exarchate, as a result of its demands and pleas, but to Bulgaria's current Government, as a sign of moral support and approbation. By this gesture, the Sublime Porte recognises the Principality of Bulgaria as the natural representative for the interests of Bulgarians living within Turkey; and also that Sofia is the focus towards which all Bulgars' eyes must turn. It would be superfluous for one to seek further proof as to the extent to which this recognition is significant, or as to the benefits it would bestow upon the Principality's authorities.”

(Bulgarian Foreign Policy; Documents and Materials. Volume Three, Part Two, 1890 to 1894. Sofia, 1998, p 16)

**Димитър Панайотов
ГРЕКОВ**
(1847 Болград, Бесарабия–
1901 София)

**Министър на външните дела
и на изповеданията:**
2.11.1890–19.5.1894
Кабинет: Стефан Стамболов I
(20.8.1887–19.5.1894)

**Dimităr Panayotov
GREKOV**
(1847 Bolgrad, Bessarabia – 1901,
Sofia)

**Minister of Foreign Affairs and
Religious Confessions between**
2 November 1890 and 19 May 1894
in Stefan Stambolov's first Cabinet
(20 August 1887 to 19 May 1894)

Завършва право в Екс-ан-Прованс, Франция 1874.
Съдебна и адвокатска практика в Румъния 1875–
1877. Председател на Софийски областен съд 1878.
Член на Върховния касационен съд 1879.
Подпредседател на Държавния съвет 1881–1882.
Многократно министър. Министър-председател
1899. Шеф на Народнолибералната партия след
смъртта на Стамболов. Член на БАН от 1884.

Graduated in Law at Aix-en-Provence, France, in 1874.
Practiced as solicitor and barrister in Romania (1875–
1877). Member of the Supreme Court of Cassation in
1879. Deputy Chairperson of the Council of State
(1881–1882). Occupied ministerial office numerous
times. Prime Minister in 1899. Leader of the National
Liberal Party after Stambolov's death. Member of BAN
from 1884.

**Григор Димитров
НАЧОВИЧ**

**Министър на външните дела
и на изповеданията:**
19.5.1894–9.12.1894
Кабинет: Константин Стоилов II

**Grigor Dimitrov
NAČOVIČ**

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between**
19 May 1894 and 9 December 1894
in Konstantin Stoilov's second Cabinet

**Григор Димитров
НАЧОВИЧ**

**Министър на външните дела
и на изповеданията:**
9.12.1894–10-2-1896
Кабинет: Константин Стоилов III
(9.12.1894–19.1.1899)

**Grigor Dimitrov
NAČOVIČ**

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between**
9 December 1894 and 10 February 1899
in Konstantin Stoilov's third Cabinet
(9 December 1894 to 19 January 1899)

**Константин Стоилов
СТОИЛОВ**

**Управляващ Министерството
на външните дела и на изповеданията:**
10.2.1896–1.11.1896
Кабинет: Константин Стоилов III
(9.12.1894–19.1.1899)

**Konstantin Stoilov
STOILOV**

**In charge of the Ministry of Foreign Affairs
and Religious Confessions between**
10 February 1896 and 1 November 1896
in Konstantin Stoilov's third Cabinet
(9 December 1894 to 19 January 1899)

След покръстването на престолонаследника княз Борис Търновски в източноправославна вяра (1/13 февруари 1896 г.) Русия и останалите велики сили признават избора на княз Фердинанд на българския престол. На 2/14 март 1896 г. официална турска делегация връчва на княза два султански фермана: за признаването му за княз на България и за назначаването му за генерал-губернатор на Източна Румелия. С това се слага край на продължилата десет години българска криза.

After the accession of the Crown Prince Boris of Tŕrnovo to the Eastern Orthodox Confession on 1/13 February 1896, Russia and the other Great Powers recognised the election of Prince Ferdinand to the Bulgarian Throne. On 2/14 March 1896 an official Turkish delegation brought the Prince two Firmans from the Sultan: one recognising him as Prince of Bulgaria, and the other appointing him as Governor General of Eastern Roumelia. This put an end to the Bulgarian Crisis which had lasted a decade.

**Константин Стоилов
СТОИЛОВ**

**Konstantin Stoilov
STOILOV**

**Министър
на външните дела
и на изповеданията:
1.11.1896–18.1.1899**

Кабинет:
Константин Стоилов III
(9.12.1894–19.1.1899)

**Minister
of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
1 November 1896 and 18 January 1899**

in Konstantin Stoilov's
third Cabinet
(9 December 1894 to 19 January 1899)

На 14 декември 1897 г. с княжески указ е утвърден „Правилник на Министерството на външните работи и на изповеданията“.
„Чл.2. Министърът на външните работи и на изповеданията има свои изключителни атрибуции: да ръководи сношенията на България с другите държави, да води преговори за сключване на договори и конвенции от всякакъв характер с чуждестранните държави и да тълкува тези договори и конвенции“

(„Държавен вестник“, Nr.288, 31 декември 1897 г.)

A Decree Principal of 14 December 1897 promulgated Statutory Rules of the Ministry of Foreign Affairs and Religious Confessions:
“Article 2. The Minister of Foreign Affairs and Religious Confessions shall have personal and exclusive Competence, viz: to lead relations between Bulgaria and other nations; to conduct negotiations prior to signing of Treaties and Conventions of whatever nature with alien nations; and to interpret such Treaties and Conventions.”

(Dŕrŕzaven vestnik, Issue No 288 of 31 December 1897.)

**Димитър Панайотов
ГРЕКОВ**

**Dimitŕr Panayotov
GREKOV**

**Министър
на външните дела
и на изповеданията:
19.1.1899–1.10.1899**

Кабинет:
Димитър Греков

**Minister
of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
19 January 1899 and 1 October 1899**
in Dimitŕr Grekov's
Cabinet

**Тодор Атанасов
ИВАНЧОВ**
(1858 Търново – 1905 Париж)

**Министър
на външните дела
и на изповеданията:
1.10.1899–27.11.1900**
Кабинет: Тодор Иванчов I

**Todor Atanasov
IVANČOV**
(1858 Tǎrnovo – 1905 Paris)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions
between 1 October 1899
and 27 November 1900**
in Todor Ivančov's first Cabinet

Завършва американския Робърт колеж в Цариград 1875 и висше образование в Монпелие, Франция 1875–1881. Директор на Статистическото бюро. Журналистическа практика 1884–1905. Многократно министър. Министър-председател 1899–1900 и 1900–1901. Осъден на осем месеца затвор и завинаги лишаване от граждански и политически права за неправомерно отпускане на кредити от земеделските каси, юни 1903. Амнистиран, декември 1903 г.

Completed the American Robert College in Constantinople during 1875, and went on to university education in Montpellier, France (1875–1881). Director of the Bureau of Statistics. Freelance journalist (1884–1905). Held ministerial office numerous times. Prime Minister 1899 to 1900 and 1900 to 1901. In June 1903, sentenced to eight months imprisonment and permanent stripping of the right to vote and to hold political office for improper lending to farmers' mutuals. Amnestied in December 1903.

**Димитър Стоянов
ТОНЧЕВ**
(1859 Калофер – 1937 София)

**Министър
на външните дела
и на изповеданията:
27.11.1900–12.1.1901**
Кабинет: Тодор Иванчов II

**Dimităr Stoyanov
TONČEV**
(1859 Kalofer – 1937 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions
between 27 November 1900
and 12 January 1901**
in Todor Ivančov's second Cabinet

Завършва право в Новорусийския университет в Одеса 1882. Помощник-прокурор и председател на Пловдивския департаментален съд 1883. Председател на III ВНС и на V ОНС, подпредседател на VI ОНС. Многократно министър. Осъден на осем месеца затвор и завинаги лишаване от граждански и политически права за неправомерно отпускане на кредити от земеделските каси, юни 1903. Амнистиран, декември 1903 г. Основател и шеф на Младолибералната партия 1904. Арестуван (1919) и осъден (1923) на доживотен затвор и завинаги лишаване от граждански права по Закона за съдене на виновниците за националните катастрофи. Реабилитиран 1924.

Graduated in Law from the Novorossiyskiy University of Odessa in 1882. Deputy Prosecutor and Chairperson of the Plovdiv Departmental Court in 1883. Chairperson of the Third Grand National Assembly and the Fifth National Assembly. Deputy Chairperson of the Sixth National Assembly. Held ministerial office numerous times. In June 1903, sentenced to eight months imprisonment and permanent stripping of the right to vote and to hold political office for improper lending to farmers' mutuals. Amnestied in December 1903. Founder and leader of the Young Liberal Party in 1904. Arrested in 1919 and sentenced (in 1923) to life imprisonment and permanent stripping of the right to vote under the National Catastrophes Offences Act. Rehabilitated in 1924.

Рачо ПЕТРОВ
Стоянов
(1861 Шумен – 1942 София)

**Управляващ Министерството
на външните дела
и на изповеданията:
12.1.1901–20.2.1901**

Račo PETROV
Stoyanov
(1861 Šumen – 1942 Sofia)

**In charge of the Ministry
of Foreign Affairs and Religious
Confessions between 12 January
1901 and 20 February 1901**

Завършва Военна академия в Русия 1883. Началник-щаб на армията 1885–1894. Многократно министър. Министър-председател 1901 и 1903–1906. Генерал-майор. Командващ III армия в Междусъюзническата война 1913. Военен губернатор на свободна Македония по време на Първата световна война 1915–1918. Осъден на доживотен затвор и завинаги лишаване от граждански права по Закона за съдене на виновниците за националните катастрофи 1922. Амнистиран 1924.

Graduated from a military academy in Russia in 1883. Head of the General Staff between 1885 and 1894. Held ministerial office numerous times. Prime Minister in 1901 and 1903 to 1906. Attained the rank of Major General. Commanding Officer of the Third Army in the Second Balkan War of 1913. Military Governor of Liberated Macedonia during the First World War (1915–1918). In 1922, sentenced to life imprisonment and permanent stripping of civic rights under the National Catastrophes Offences Act. Amnestied in 1924.

Стоян Петров
ДАНЕВ
(1858 Шумен – 1949 София)

**Министър
на външните дела
и на изповеданията:
20.2.1901–20.12.1901**
Кабинет: Петко Каравелов IV

Stoyan Petrov
DANEV
(1858 Šumen – 1949 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions
between 20 February 1901
and 20 December 1901**
in Petko Karavelov's fourth Cabinet

Участник в национално-освободителното движение. Завършва средно образование в Прага, право с докторат в Хайделберг 1881 и политически науки в Париж 1883. Доцент по международно право 1894–1899 и редовен професор по история на българската дипломация 1916–1934 в Софийския университет. Многократно министър. Министър-председател 1901–1902, 1902–1903 и 1913. Председател на V ВНС и XV ОНС. Шеф на Умеренолибералната партия 1897, на Прогресивно-либералната 1899 и на Обединената народно прогресивна партия 1920. Съден като виновник за националните катастрофи 1922. Освободен от затвора 1923. Председател на БЧК (1924–1939) и подпредседател на Международния Червен кръст в Женева.

Participant in the National Liberation Movement. Completed secondary education in Prague and graduated as a Doctor of Law from Heidelberg in 1881, and in Political Science in Paris in 1883. Assistant Professor of International Law between 1894 and 1899, and regular Professor in the History of Bulgarian Diplomacy at the University of Sofia between 1916 and 1934. Held ministerial office numerous times. Prime Minister between 1901 and 1902, 1902 and 1903, and 1913. Chairperson of the Fifth and the Fifteenth National Assemblies. Leader of the Moderate Liberal Party in 1897, of the Progressive Liberal Party in 1899, and the United National Liberal Party in 1920. Found guilty for the national catastrophes in 1922. Released from prison in 1923. Chairperson of the Bulgarian Red Cross (1924–1939), and Deputy Chairperson of the International Red Cross in Geneva.

**Стоян Петров
ДАНЕВ Stoyan Petrov
DANEV**

**Министър на външните дела
и на изповеданията:
22.12.1901–2.11.1902
Кабинет: Стоян Данев I**

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
22 December 1901 and 2 November 1902
in Stoyan Danev's first Cabinet**

**Стоян Петров
ДАНЕВ Stoyan Petrov
DANEV**

**Министър на външните дела
и на изповеданията:
4.11.1902–3.5.1903
Кабинет: Стоян Данев II**

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
4 November 1902 and 3 May 1903
in Stoyan Danev's second Cabinet**

**Рачо ПЕТРОВ
Стоянов Račo PETROV
Stoyanov**

**Министър на външните дела
и на изповеданията:
6.5.1903–22.10.1906
Кабинет: Рачо Петров II**

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
6 may 1903 and 22 October 1906
in Račo Petrov's second Cabinet**

На 26 март/8 април 1904 г. между Княжество България и Османската империя е подписано съглашение, отнасящо се до положението на българите в Македония и Одринско след Илинденско-Преображенското въстание от 1903 г. „3. Договорените между Турция, Австро-Унгария и Русия реформи, засягащи вилаетите Солун, Битоля и Косово, ще бъдат прилагани от имперското отоманско правителство. Следователно, общата амнистия, която с височайшата си милост Негово Императорско Височество султанът благоволи да даде, ще има също най-широки последствия. Всички задържани или заточени по обвинение или намиращи се под следствие за участие в революционни действия, ще бъдат освободени и върнати в своята страна, с изключение на престъпниците, осъдени за атентати, извършени с динамит срещу кораби, железници, мостове и обществени учреждения. 4. Жителите на ремулийските провинции, които вследствие на смутовете са преминали преди две години в България или Източна Румелия, или

On 26 March/8 April 1904 the Principality of Bulgaria and the Ottoman Empire signed an agreement on the situation of Bulgarians in Macedonia and the Adrianople area after the Ilindensko/Preobražensko (St Elijah's Day/Transfiguration Day) Rising of the previous year: "3. The Reforms agreed between Turkey and Austria-Hungary and Russia as regards the Vilayets of Salonica and Bitolya and Kosovo shall be applied by the Ottoman Government. Therefore the General Amnesty which His Imperial Majesty the Sultan saw fit to extend shall also have the broadest consequences. All persons held or interned under charge or under investigation for Revolutionary Activities shall be released and returned to their lands save for those criminals sentenced for Outrages perpetrated by Dynamite against Shipping or Railways or Bridges or Public Institutions. 4. Those Residents of the Roumelian Provinces who may have been driven into Bulgaria or Eastern Roumelia as a result of unrest two years ago as well as those

тези останали в областта, на които са били разрушени къщите, ще намерят завръщането по селата си подкрепа от страна на имперските власти за възстановяване на жилищата и възвръщане на земите им“.

(Освободителната борба на българите в Македония и Одринско 1902/1904. Дипломатически документи. София, 1978, с.555–556).

Residents whose homes may have been demolished shall enjoy the support of the Imperial Authorities in returning to their domiciles and in refurbishing their homes and in restituting their land holdings.”

(The National Liberation Struggle of Bulgarians in Macedonia and Adrianople between 1902 and 1904; Diplomatic Documents. Sofia, 1978, pp 555–556)

**Димитър Янев
СТАНЧОВ**

(1863 Свищов – 1940 София)

**Министър
на външните дела
и на изповеданията:
23.10.1906–26.2.1907**

Кабинет: Димитър Петков

**Dimităr Yanev
STANČOV**

(1863 Svištov – 1940 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions
between 23 October 1906
and 26 February 1907
in Dimităr Petkov’s Cabinet**

Завършва право във Виена 1885. Началник на канцеларията на Тайния кабинет на Княз Фердинанд I Български 1889–1895. Дипломатически агент в Букурещ 1895, Виена 1895–1896, Санкт Петербург 1897–1906. Пълномощен министър в Париж 1908–1915, Рим 1915, Лондон 1920–1924. Многократно министър. Министър-председател 1907.

Graduated in Law in Vienna in 1885. Head of Chancellery at Prince Ferdinand I of the Bulgarians’ Secret Cabinet (1889–1895). Diplomatic Agent to Bucharest in 1895, Vienna (1895–1896), and St. Petersburg (1897–1906). Minister Plenipotentiary to Paris (1908–1915), Rome (1915), London (1920–1924). Held ministerial office numerous times. Prime Minister in 1907.

**Димитър Янев
СТАНЧОВ**

**Министър на външните дела
и на изповеданията:
2–3.3.1907**

Кабинет: Димитър Станчов

**Dimităr Yanev
STANČOV**

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
2 and 3 March 1907
in Dimităr Stančov’s Cabinet**

На втората конференция за мир в Хага (15 юни–18 октомври 1907 г.) България е допусната да участва като независима държава – важна крачка по пътя на утвърждаване на българската държавност и суверенитет в международен план. Във връзка с това в българския печат се коментира необходимостта от провъзгласяване на независимост. „От днешното положение на Княжеството, твърде добре характеризирано на Хагската конференция, до пълното му отхвърляне на турското опекунство има само една крачка, която ние в късо време трябва да направим“.

(„Народни права“, №185, 24 август 1907 г.)

At the Second Hague Peace Conference (15 June to 18 October 1907) Bulgaria was admitted to participation as an independent nation: an important step on the road to affirming Bulgarian statehood and sovereignty on the international arena. In this connection the Bulgarian press commented the necessity for independence to be proclaimed: “From the Principality’s current status, so amply illustrated by the Hague Conference, to the full overthrow of Turkish patronage, there lies but one step: a step which we are bound to take shortly.”

(Narodni prava No. 185 of 24 August 1907)

**Димитър Янев
СТАНЧОВ**

**Министър на външните дела
и на изповеданията:
3.3.1907–16.1.1908
Кабинет: Петър Гудев**

**Dimităr Yanev
STANČOV**

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
3 March 1907 and 16 January 1908
in Petăr Gudev's Cabinet**

На 28 ноември 1907 г. с княжески указ е утвърден „Закон за устройството и службата по Министерството на външните работи и на изповеданията“ – първият закон за работата на външнополитическото ведомство.

„Чл.14. За постъпване на служба по ведомството в качество на чиновник от кариерата се изискват следните условия:

а) Предвидените в Закона за чиновниците по гражданското ведомство в чл.5 условия;

б) Да имат завършено юридическо образование;

в) Да са издържали изпит пред назначена от министра комисия по български и френски езици, отечествена география и българска история.

Издържавишите такъв удовлетворителен изпит се назначават на служба като „кандидати за аташета“ до една година и служат първите три месеца без заплата“.

(„Държавен вестник“, №278, 22 декември 1907 г.)

On 28 November 1907 a Decree Principal promulgated the Ministry of Foreign Affairs and Religious Confessions Organization Act: the first statute on the workings of the foreign policy body: “Article 14. The position of Career Civil Servant shall require these qualifications from applicants, viz.:

(a) Fulfillment of the conditions of Article 5 of the Civil Service Act;

(b) A Degree in the Law;

(v) Successful passing of Examinations in the Bulgarian and French Languages and National Geography and Bulgarian History which shall be set by a Board appointed by the Minister.

Those persons passing such Examinations shall be appointed to the Grade of Attaché Candidate for not more than one year and shall serve the first three months without receiving a salary.”

(Dăržaven vestnik, Issue No 278 of 22 December 1907)

**Стефан Георгиев
ПАПРИКОВ**

(1858 Пирдоп – 1920 София)

**Stefan Georgiev
PAPRIKOV**

(1858 Pirdop – 1920 Sofia)

**Министър на външните дела
и на изповеданията:
16.1.1908–5.9.1910
Кабинет: Александър Малинов I**

**Minister of Foreign Affairs and
Religious Confessions between 16
January 1908 and 5 September 1910
in Alexandăr Malinov's first Cabinet**

Участник в национално-освободителното движение. Завършва Военното училище в София 1879 и Академията на Генералния щаб в Санкт Петербург 1884. Началник-щаб на Западния корпус в Сръбско-българската война 1885. Началник на Военното училище 1887–1891. Началник-щаб на Българската армията 1895–1898. Многократно министър. Инспектор на пехотата 1904–1905. Дипломатически агент 1906 и пълномощен министър 1910–1912 в Санкт Петербург. Участник в Лондонската мирна конференция 1913.

Participant in the National Liberation Movement. Graduated from the Sofia Military School in 1879 and from the General Staff Academy in St. Petersburg in 1884. Staff Commander of the Western Corps during the Serb-Bulgarian War of 1885. Head of the Military School (1887–1891). Head of Staff of the Bulgarian Army (1895–1898). Held ministerial office numerous times. Inspector of Land Forces (1904–1905). Diplomatic Agent 1906 and Minister Plenipotentiary to St. Petersburg (1910–1912). Member of the Bulgarian Delegation to the London Peace Conference in 1913.

На 22 септември/5 октомври 1908 г. със специален манифест княз Фердинанд I обявява в Търново независимостта на България. „Цели тридесет години българският народ, непоколебимо верен към паметта на народните дейци за своята свобода и въодушевен от техните завети, неуморно работи за уреждането на хубавата си земя и създаде от нея ... държава, достойна да бъде равноправен член в семейството на цивилизованите народи... Въодушевен от това светло дело и за да отговаря на държавните нужди и народното желание с благословението на Всевишния провъзгласявам съединената на 6 септември 1885 година България за Независимо Българско царство... Да живее свободна и независима България!“

(Българската държавност в актове и документи. Съставител В.Гюзелев. София, 1981, с.271–272).

On 22 September/5 October 1908 Prince Ferdinand I proclaimed Bulgarian Independence in Tŕrnovo by an Especial Manifesto: “For thirty years the Bulgarian Nation, which remains unshakeably true to the memory of the popular fighters for its freedom and ever inspired by their testament, has worked tirelessly to ameliorate its beautiful land; it has created in it ... a State worthy of being an equal member of the family of civilized nations ... Inspired by this noble deed, moved by the exigencies of State and by popular desire, and with the blessing of the Almighty, I hereby proclaim Bulgaria, as unified upon the Sixth of September 1885, to be an Independent Bulgarian Kingdom ... Long live free and independent Bulgaria!”

(Bulgarian Statehood in Instruments and Documents; V.Gyuzelev, compiler; Sofia, 1981, pp 271–272)

**Александър Павлов
МАЛИНОВ**
(1867 Пандъклий, Бесарабия –
1938 София)

**Министър на външните дела
и на изповеданията:
5.9.1910–16.3.1911**
Кабинет: Александър Малинов II

**Alexandăr Pavlov
MALINOV**
(1867 Pandăklii, Bessarabia –
1938 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions from
5 September 1910 to 16 March 1911**
in Alexandăr Malinov’s second Cabinet

Завършва право в Киевския университет 1888. Юридическа практика в България 1890–1902. Шеф на Демократическата партия от 1902. Многократно министър. Министър-председател 1908–1910, 1910–1911, 1918 и 1931. Осъден като виновник за националните катастрофи 1922. Амнистиран 1923. Председател на XXIII ОНС.

Graduated in Law at Kiev University in 1888. Practiced as Solicitor in Bulgaria (1890–1902). Leader of the Democratic Party in 1902. Held many ministerial posts. Prime Minister (1908–1910, 1910–1911, 1918 and 1931). Sentenced as guilty for the national catastrophes in 1922. Amnestied in 1923. Chairperson of the Twenty Third Regular National Assembly.

На 3 декември 1909 г. правителството на Александър Малинов сключва външен заем от 100 милиона франка с виенската банка „Вийнербанкферайн“, без гаранции и контрол, който утвърждава държавния суверенитет на България.

On 3 December 1909 Alexandăr Malinov’s government contracted a francs 100 million external loan with the Wienerbankverein of Vienna. No security or special conditions attached to the loan: something seen as recognition of Bulgarian sovereignty.

**Иван Евстратиев
ГЕШОВ**
(1849 Пловдив – 1924 София)

**Министър на външните дела
и на изповеданията:
16.3.1911–1.6.1913**
Кабинет: Иван Гешов I

**Ivan Evstratiev
GEŠOV**
(1849 Plovdiv – 1924 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
16 March 1911 and 1 June 1913**
in Ivan Gešov's first Cabinet

Завършва финанси и политически науки в Манчестър 1869–1872. Участник в национално-освободителното движение. Заема важни постове в администрацията на Източна Румелия, депутат и пръв председател на Областното събрание на Източна Румелия. Директор на БНБ 1883–1886. Многократно министър. Министър-председател 1911–1913. Председател на XI ОНС и XV ОНС. Шеф на Народната партия 1901–1920, в последствие на Обединената Народно-прогресивната партия. Дългогодишен председател на БАН и на БЧК 1899–1924.

Studied Finances and Political Science at Manchester (1869–1872). Participated in the National Liberation Movement. Held senior posts in Eastern Roumelia, including Deputy and first Chairperson of the Provincial Assembly there. Governor of the Bulgarian National Bank (BNB) (1883–1886). Held ministerial office numerous times. Prime Minister (1911–1913). Chairperson of the Eleventh and Fifteenth Regular National Assemblies. Leader of the People's Party (1901–1920). Subsequently led the United Popular and Progressive party. Long-serving Member of the BAN and the Bulgarian Red Cross.

На 29 февруари/13 март 1912 г. и подписан „Договор за приятелство и съюз между България и Сърбия“.

„Чл.1. Царство България и Кралство Сърбия си гарантират взаимно политическата независимост и териториална цялост, като се ангажират по един абсолютен начин и без въздържание да си помагат взаимно с всичките си сили, в случай че една от двете държави би била нападната от една или повече държави.

Чл.2. Двете договарящи страни се задължават също да си помагат взаимно с всичките си сили в случай, че една коя и да е от великите сили, би се опитала да анексира, да окупира или заеме с войските си, дори и временно, коя и да е териториална част от Балканския полуостров, която се намира сега под турско владичество, в случай че една от договарящите страни намери, че това би било противно на нейните жизнени интереси и като casus belli“.

На 16/29 май 1912 г. е подписан отбранителен съюз между България и Гърция, с което се оформя Балканският съюз.

(Г.П.Генов. Международни актове и договори, засягащи България. София, 1940, с.355–379).

A Treaty of Friendship and Alliance between Bulgaria and Serbia was signed on 29 February/13 March 1912: “Article 1. The Kingdom of Bulgaria and the Kingdom of Serbia do solemnly affirm one to the other their political independence and territorial integrity and undertake one to the other in an absolute manner and with no restraint to assist one another with all the might at their disposal in the event of one of the two Parties coming under attack from one or more Third Parties.

Article 2. The two contracting Parties undertake to assist one another with all their might in the event of whichever of the Great Powers attempting to annex or to occupy or to seize by armed force any portion of the Balkan Peninsula which is currently under Turkish control and where one of the contracting Parties deems such annexation or occupation or seizure to be contrary to its interests or to be casus belli.”

A Defence Alliance was signed between Bulgaria and Greece on 16/29 May 1912. The Balkan Alliance took shape.

(G.P.Genov, International Instruments and Treaties of Bulgaria; Sofia, 1940, pp 355 to 379)

**Стоян Петров
ДАНЕВ Stoyan Petrov
DANEV**

**Министър на външните дела
и на изповеданията:
1.6.1913–4.7.1913**

Кабинет: Стоян Данев III

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
1 June 1913 and 4 July 1913**

in Stoyan Danev's third Cabinet

**Никола Иванов
ГЕНАДИЕВ**

(1868 Битоля – 1923 София)

**Министър на външните работи
и на изповеданията:
4.7.1913–17.12.1913**

Кабинет: Васил Радославов II
(4.7.1913–20.12.1913)

**Nikola Ivanov
GENADIEV**

(1868 Bitolya – 1923 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
4 July 1913 and 17 December 1913
in Vasil Radoslavov's second Cabinet
(4 July 1913 to 20 December 1913)**

Завършва право с докторат в Брюксел 1890.
Многократно народен представител и министър.
Един от създателите и ръководителите на
Националнолибералната партия. Журналист. Осъден
на десет години затвор, конфискация на имуществото
и петнайсет години лишаване от граждански права
като ръководител на Деклозиеровата афера.
Амнистиран 1918, в 1919 присъдата е отменена.
Става жертва на атентат.

Graduated as Doctor of Law in Brussels in 1890.
Held office as Member of Parliament and minister
numerous times. One of the founders and leaders
of the National Liberal Party. A journalist.
Sentenced to ten years imprisonment,
confiscation of property and stripped of civil
rights as boss of the Declosiere Scandal.
Amnestied in 1918 and pardoned in 1919.
Subsequently assassinated.

**Васил Христов
РАДОСЛАВОВ**

(1854 Ловеч – 1929 Берлин)

**Управляващ Министерството
на външните работи
и на изповеданията:
17–20.12.1913**

Кабинет: Иван Радославов II
(4.7.1913–20.12.1913)

**Vasil Hristov
RADOSLAVOV**

(1854 Loveč – 1929 Berlin)

**In charge of the Ministry
of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
17 and 20 December 1913
in Vasil Radoslavov's second Cabinet
(4 July 1913 to 20 December 1913)**

Завършва право с докторат в Хайделберг 1882.
Многократно министър. Министър-председател 1886–
1887 и 1913–1918. Осъден на осем месеца затвор и
завинаги лишаване от граждански и политически
права юни 1903, амнистиран декември 1903.
Основател и шеф на Либерална партия
(радослависти). Член на БАН от 1884. Журналист.
След 1918 емигрира в Германия. Задочно осъден на
доживотен затвор и лишаване завинаги от граждански
права по Закона за съдене на виновниците за
националните катастрофи 1922. Амнистиран 1924.

Graduated as Doctor of Law at Heidelberg in 1882. Held
numerous ministerial offices. Prime Minister (1886–1887
and 1913–1918). Sentenced to eight months
imprisonment and permanent stripping of civil and
political rights in June 1903. Amnestied in December the
same year. Founder and leader of the Liberal Party
(Radoslavisti wing). Member of the BAN from 1884. A
journalist. After 1918, emigrated to Germany. In 1922,
sentenced in absentia to life imprisonment and
permanent stripping of civil rights under the National
Catastrophes Offences Act. Amnestied in 1924.

**Васил Христов
РАДОСЛАВОВ**

**Vasil Hristov
RADOSLAVOV**

**Управляващ министерството
на външните работи и на изповеданията:**

23.12.1913–21.9.1915

Кабинет: Васил Радославов III
(23.12.1913–21.6.1918)

**In charge of the Ministry of Foreign Affairs
and Religious Confessions between**

23 December 1913 and 21 September 1915

in Vasil Radoslavov's third Cabinet
(23 December 1913 to 21 June 1918)

**Васил Христов
РАДОСЛАВОВ**

**Vasil Hristov
RADOSLAVOV**

**Министър на външните работи
и на изповеданията:**

21.9.1915–21.6.1918

Кабинет: Васил Радославов III
(23.12.1913–21.6.1918)

Minister of Foreign Affairs

and Religious Confessions between

21 September 1915 and 21 June 1918

in Vasil Radoslavov's third Cabinet
(23 December 1913 to 21 June 1918)

**Александър Павлов
МАЛИНОВ**

**Alexandăr Pavlov
MALINOV**

**Министър на външните работи
и на изповеданията:**

21.6.1918–17.10.1918

Кабинет: Александър Малинов III

Minister of Foreign Affairs

and Religious Confessions between

21 June 1918 and 17 October 1918

in Alexandăr Malinov's third Cabinet

**Теодор Иванов
ТЕОДОРОВ**

(1859 Елена – 1924 София)

**Министър
на външните работи
и на изповеданията:**
17.10.1918–28.11.1918

Кабинет: Александър Малинов IV

**Teodor Ivanov
TEODOROV**

(1859 Elena – 1924 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
17 October 1918
and 28 November 1918**

in Alexandăr Malinov's fourth Cabinet

Завършва право в Одеса и Париж 1893. Председател на VIII ОНС. Прокурор в Софийския окръжен съд и член на Върховния апелативен съд. Многократно народен представител и министър. Министър-председател 1918–1919. Арестуван и подведен под съдебна отговорност като виновник за националните катастрофи 1922, освободен от затвора 1923.

Graduated in Law in Odessa and in Paris in 1893. Chairperson of the Eighth Regular National Assembly. Prosecutor at the Sofia Circuit Court and Member of the Supreme Court of Appeal. Held numerous ministerial appointments. Prime Minister (1918–1919). In 1922, arrested and charged with complicity in the National Catastrophes. Released from prison in 1923.

**Теодор Иванов
ТЕОДОРОВ**

**Teodor Ivanov
TEODOROV**

**Министър на външните работи
и на изповеданията:
28.11.1918–7.5.1919**
Кабинет: Теодоров Теодоров I

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
28 November 1918 and 7 May 1919**
in Teodor Teodorov's first Cabinet

**Теодор Иванов
ТЕОДОРОВ**

**Teodor Ivanov
TEODOROV**

**Министър на външните работи
и на изповеданията:
7.5.1919–6.10.1919**
Кабинет: Теодор Теодоров II

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
7 May 1919 and 6 October 1919**
in Teodor Teodorov's second Cabinet

**Михаил Иванов
МАДЖАРОВ**

(1854 Копривщица – София 1944)

**Министър на външните работи
и на изповеданията:
6.10.1919–16.4.1920**
Кабинет: Александър Стамболийски I
(6.10.1919–9.2.1923)

**Mihail Ivanov
MADŽAROV**

(1854 Koprivštica – 1944 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
6 October 1919 and 16 April 1920**
in Alexandăr Stamboliyski's first Cabinet
(6 October 1919 to 9 February 1923)

Завършва американския Робърт колеж в Цариград 1877. Заема висши постове в управата на Източна Румелия 1880–1885. Член на БАН 1884. Емигрира в Русия и Турция 1886–1889. Адвокат, журналист. Един от водачите на Народната партия. Многократно народен представител и министър. Подпредседател на V ВНС и на XV ОНС. Пълномощен министър в Лондон 1912–1914 и Санкт Петербург 1914–1915. Арестуван и подведен под съдебна отговорност като виновен за националните катастрофи 1922, освободен от затвора 1923.

Completed the American Robert College in Constantinople in 1877. Held senior posts in the Eastern Roumelia Executive (1880–1885). BAN Member since 1884. Emigrated to Russia and Turkey (1886–1889). Practiced as Solicitor and journalist. One of the leaders of the People's Party. Numerous elections as Member of Parliament and ministerial posts. Deputy Chairperson of the Fifth and Fifteenth Regular National Assemblies. Minister Plenipotentiary to London (1912–1914) and St. Petersburg (1914–1915). Arrested and charged with complicity with the National Catastrophes in 1922. Released in 1923.

На 16 декември 1920 г. България първа от победените страни е приета в международната организация Общество на народите (ОН), създадена на 20 юни 1919 г. С влизането си в ОН тя търси излаз от тежката външнополитическа изолация, в която се намира след войната.

(Централен държавен исторически архив, ф.176, оп.4, а.е.63).

On 16 December 1920 Bulgaria was first of the vanquished nations to gain acceptance at the League of Nations, created on 20 June 1919. Entering the League, the country sought a way out of the onerous foreign policy isolation in which it found itself after the War's end.

(Central National Historical Archive [CDIA], f. 176, op. 4, a. e. 63)

**Александър Стоименов
СТАМБОЛИЙСКИ**
(1879 Славовица, Татар
Пазарджишко – 1923 Славовица)

**Министър на външните работи
и на изповеданията:
16.4.1920–9.2.1923**
Кабинет: Александър Стамболийски I
(6.10.1919–9.2.1923)

**Alexandăr Stoimenov
STAMBOLIYSKI**
(1879 Slavovica near Tatar
Pazardžik – 1923 Slavovica)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
16 April 1919 and 9 February 1923**
in Alexandăr Stamboliyski's first Cabinet
(6 October 1919 to 9 February 1923)

Завършва Лозаро-винарското училище в Плевен 1895–1897. Посещава лекции по философия в Хале и по агрономство в Мюнхен 1900–1902. Основател на печатния орган на БЗНС, чиято партийна програма изработва 1905. Дългогодишен народен представител. За антивоенна дейност е осъден на доживотен затвор 1915. Подведен под съдебна отговорност и осъден (1916) като участник в Деклозиеровата афера на осем години затвор, конфискация на имуществото и лишаване от граждански права за тринайсет години. Освободен 1918, когато застава начело на антиправителствен метеж. Министър. Министър-председател 1919–1920 и 1920–1923. Убит 1923.

Studied at the Viticulture School in Pleven (1895–1897). Between 1900 and 1902 attended Philosophy lectures in Halle, Germany, and Agronomy lectures in Munich. Founded the Bulgarian National Farming Union (BZNS) newspaper and formulated the BZNS party programme in 1905. Long-serving Member of Parliament. Sentenced to life imprisonment in 1915 for anti-War agitation. In 1916 charged and sentenced to eight years imprisonment, confiscation of property and stripped of civil rights as an accomplice in the Declosiere Scandal. Upon release in 1918, took the helm of an anti-government rising. Held ministerial office. Prime Minister (1919–1920 and 1920–1923). Murdered in 1923.

**Александър Стоименов
СТАМБОЛИЙСКИ**

**Министър на външните работи
и на изповеданията:
9.2.1923–9.6.1923**
Кабинет: Александър Стамболийски II

**Alexandăr Stoimenov
STAMBOLYISKI**

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
9 February 1923 and 9 June 1923**
in Alexandăr Stamboliyski's second Cabinet

**Александър Цолов
ЦАНКОВ**
(1879 Оряхово – 1959 Аржентина)

**Управляващ Министерството
на външните работи
и на изповеданията: 9.6.1923**
Кабинет: Александър Цанков I
(9.6.1923–22.9.1923)

**Alexandăr Colov
CANKOV**
(1879 Oryahovo – 1959 Argentina)

**In charge of the Ministry
of Foreign Affairs and Religious
Confessions on 9 June 1923**
in Alexandăr Cankov's first Cabinet
(9 June 1923 to 22 September 1923)

Завършва право и финанси в София 1900–1904. Член на БРСДП (обединена). Специализира политическа икономика в Бреслау, Германия 1904–1907. Университетски професор. Многократно министър.

Studied Law and Finance in Sofia (1900–1904). Member of the Bulgarian Workers' Social Democratic Party (United). Post graduate student in Political Economy in Breslau, Germany (1904–1907). University Professor. Numerous

Министър-председател 1923–1926. Председател на Народното събрание 1926–1930. Основател и ръководител на „Народно социално движение“. Действителен член на БАН от 1935. След Втората световна война организира във Виена емигрантско правителство 1945–1949. Задочно осъден на смърт, 5 млн. лева глоба и конфискация на имуществото от т.нар. „народен съд“. В 1949 емигрира от Австрия в Аржентина.

ministerial offices. Prime Minister (1923–1926). Chairperson of the National Assembly (1926–1930). Founder and leader of the Popular Social Movement. Regular Member of the BAN from 1935. After the Second World War organised a government in exile at Vienna (1945–1949). Sentenced to death, a leva five million fine and property confiscation in absentia by the so-called People's Court. In 1949 emigrated from Austria to Argentina.

Христо Димов КАЛФОВ

(1883 Калофер – 1945 София)

**Министър на външните работи
и на изповеданията:**

10.6.1923–22.9.1923

Кабинет: Александър Цанков I
(9.6.1923–22.9.1923)

Hristo Dimov KALFOV

(1883 Kalofer – 1945 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
10 June and 22 September 1923**
in Alexandăr Cankov's first Cabinet
(9 June 1923 to 22 September 1923)

Завършва Военното училище в София 1903. Специализира във Военната академия в Торино 1907–1911. Участник във войните. Военен учител на Престолонаследника 1914–1917. Полковник. Адютант на Цар Борис III 1918–1922. Министър, народен представител, председател на XXV ОНС. Осъден на смърт и конфискация на имуществото от т.нар. „народен съд“ и екзекутиран 1945. Реабилитиран посмъртно 1996.

Graduated from the Sofia Military School in 1903. Post graduate studies at the Turin Military Academy (1907–1911). Saw active service in the Wars. Military Tutor to the Crown Prince (1914–1917). Promoted to Colonel. Adjutant to Czar Boris III (1918–1922). Minister and Member of Parliament. Chairperson of the Twenty Fifth Regular National Assembly. In 1944 sentenced by the so-called People's Court to one year's imprisonment and two years' stripping of civil rights. Pardoned in 1945. Interned to Dryanovo in 1947. Rehabilitated posthumously in 1996.

Христо Димов КАЛФОВ

**Министър на външните работи
и на изповеданията:**
22.9.1923–04.01.1926

Кабинет: Александър Цанков II

Hristo Dimov KALFOV

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
10 June and 22 September 1923**
in Alexandăr Cankov's second Cabinet

През 1926 г., със съдействието на ОН, България успява да сключи външен заем за уреждане на проблема с българските бежанци. На 8 септември 1926 г. е подписан „Протокол за отпускане на Бежанския заем“.

„Чл.1. България приема назначаването от Съвета на Обществото на народите на един комисар по делото за настаняване на бежанците, който ще упражнява функциите, определени в настоящия протокол...“

Чл.2. За предвиденото дело по настаняването българското правителство ще може да сключи един заем за настаняване, чийто ефективен размер ще бъде равен на 2 250 000 английски лири.“

In 1926, with the help of the League of Nations, Bulgaria managed to contract a foreign loan for settling the problems of Bulgarian refugees. The Protocol on the Granting of the Refugee Loan was signed on 8 September 1926: “Article 1. Bulgaria shall accept the appointment by the Council of the League of Nations of one Commissar to manage the settlement of refugees which Commissar shall exercise the duties set out in this Protocol ...”

Article 2. For the matter of resettlement the Government of Bulgaria shall be permitted to contract a Resettlement Loan to the effective extent of Pounds Sterling 2,250,000.”

**Атанас Димитров
БУРОВ**

*(30.01.1875
Горна Оряховица – 15.05.1954
затвора в Пазарджик)*

**Министър на външните работи
и на изповеданията:
12.9.1928–15.5.1930**
Кабинет: Андрей Ляпчев II

**Atanas Dimitrov
BUROV**

*(30 January 1875 Gorna
Oryahovitsa – 15 May 1954
the prison in Pazardžik)*

**Minister of Foreign Affairs and
Religious Confessions between 12
September 1928 and 15 May 1930**
in Andrey Lyapčev's second Cabinet

Завършва право и икономика в Париж (1893–1897).
Участник в Балканските войни 1912–1913. Един от
водачите на Народната партия. Многократно
министър. Банкер. Осъден от т.нар. „Народен съд“ на
една година лишаване от свобода и на две години
лишаване от граждански права. Многократно затварян
и интерниран. Реабилитиран посмъртно 1996.

Graduated law and economics in Paris (1893–1897).
Participant in the Balkan Wars 1912–1913. One of the
leaders of the People's party. He was a minister several
times. Banker. Sentenced by the so-called People's Court
to one year imprisonment and deprived of civil rights
for two years. Sent to prison and interned many times.
Rehabilitated posthumously in 1996.

**Атанас Димитров
БУРОВ**

**Министър на външните работи и на
изповеданията:
15.5.1930–29.6.1931**
Кабинет: Андрей Ляпчев III

**Atanas Dimitrov
BUROV**

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
15 May 1930 and 29 June 1931**
in Andrey Lyapčev's third Cabinet

**Александър Павлов
МАЛИНОВ**

**Министър на външните работи и на
изповеданията:
29.6.1931–12.10.1931**
Кабинет: Александър Малинов V

**Alexandăr Pavlov
MALINOV**

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
29 June 1931 and 12 October 1931**
in Alexandăr Malinov's fifth Cabinet

**Никола Стойчев
МУШАНОВ**

(1872 Дряново – 1951 София)

**Министър на външните работи
и на изповеданията:
12.10.1931–7.9.1932**
Кабинет: Никола Мушанов I
(12.10.1931–7.9.1932)

**Nikola Stoyčev
MUŠANOV**

(1872 Dryanovo – 1951 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs and
Religious Confessions between 12
October 1931 and 7 September 1932**
in Nikola Mušanov's first Cabinet
(12 October 1931 to 7 September 1932)

Завършва право в Екс-ан-Прованс 1889–1897.
Прокурор. Адвокат. Многократно народен
представител и министър. Министър-председател

Studied Law in Aix-en-Provence (1889–1897).
Practiced as Prosecutor and Barrister. Numerous
elections as Member of Parliament and ministerial

1931–1934. Водач на Демократическата партия. Арестуван и подведен под съдебна отговорност като виновник за националните катастрофи 1922, амнистиран 1923. Осъден от т.нар. „народен съд“ на една година лишаване от свобода и две години лишаване от граждански права 1944. Въдворяван в Разград и Заград. Реабилитиран посмъртно 1996.

offices. Prime Minister (1931–1934). Leader of the Democratic Party. Arrested and charged as accomplice in the National Catastrophes in 1922. Amnestied in 1923. Sentenced by the so-called People's Court to one year's imprisonment and two years' stripping of civil rights in 1944. Interned to Razgrad and Zagrad. Rehabilitated posthumously in 1996.

**Никола Стойчев
МУШАНОВ**

**Nikola Stoyčev
MUŠANOV**

**Министър
на външните работи
и на изповеданията:
7.9.1932–31.12.1932**
Кабинет: Никола Мушанов II

**Minister
of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
7 September 1932 and 31 December 1932**
in Nikola Mušanov's second Cabinet

**Никола Стойчев
МУШАНОВ**

**Nikola Stoyčev
MUŠANOV**

**Министър
на външните работи
и на изповеданията:
31.12.1932–19.5.1934**
Кабинет: Никола Мушанов III

**Minister
of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
31 December 1932 and 19 May 1934**
in Nikola Mušanov's third Cabinet

**Кимон ГЕОРГИЕВ
Стойанов**

*(1882 Татар Пазарджик – 1968
София)*

**Министър на външните работи
и на изповеданията:
19–23.5.1934**

Кабинет: Кимон Георгиев II
(19.5.1934–22.1.1935)

**Kimon GEORGIEV
Stoyanov**

(1882 Tatar Pazardžik – 1968 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
19 to 23 May 1934**

in Kimon Georgiev's first Cabinet
(19 May 1934 to 22 January 1935)

Завършва Военното училище в София 1904. Участник във войните 1912–1918. Ръководител на кръга „Звено“. Многократно народен представител и министър. Министър-председател 1944–1946. Два пъти герой на социалистическия труд.

Graduated from the Sofia Military School in 1904. Saw active service in the Wars (1912–1918). Leader of the Zveno Political Circle. Numerous elections as Member of Parliament and many ministerial posts. Prime Minister (1934–1935 and 1944–1946). Twice hero of Socialist Labour.

**Константин Добрев
БАТОЛОВ**
(1877 Сопот – 1938 Париж)

**Министър на външните работи
и на изповеданията:
23.5.1934–22.1.1935**
Кабинет: Кимон Георгиев II
(19.5.1934–22.1.1935)

Завършва право в Париж 1899. Адвокат в София
1900–1908. Народен представител. Кмет на София
1911–1921. Пълномощен министър в Париж 1931–
1934 и 1935–1938.

**Konstantin Dobrev
BATOLOV**
(1877 Sopot – 1938 Paris)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
23 May 1934 and 22 January 1935**
in Kimon Georgiev's first Cabinet
(19 May 1934 to 22 January 1935)

Graduated in Law in Paris in 1899. Practiced as Solicitor
in Sofia. Member of Parliament. Mayor of Sofia (1911–
1912). Minister Plenipotentiary to Paris (1931–1934 and
1935–1938).

**Константин Добрев
БАТОЛОВ**

**Konstantin Dobrev
BATOLOV**

**Министър на външните работи
и на изповеданията:
22.1.1935–21.4.1935**
Кабинет: Пенчо Златев

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
22 January 1935 and 21 April 1935**
in Penčo Zlatev's Cabinet

**Георги Иванов
КЪОСЕИВАНОВ**
(1884 Пещера – 1960 Берн)

**Министър на външните работи
и на изповеданията:
21.4.1935–23.11.1935**
Кабинет: Андрей Тошев

Завършва право в Париж 1905.
Последователно дипломатически агент в
Рим, Цариград, Берн, Берлин и Париж 1912–
1924. Управляващ легацията в Букурещ
1924–1925. Заема висши административни
длъжности в МВРИ 1925–1929. Пълномощен
министър в Атина 1929, Букурещ 1931 и
Белград 1932–1934. Началник на
Канцеларията на Цар Борис III 1934–1935.
Министър-председател 1935–1936, 1936–
1938, 1938–1939 и 1939–1940. Пълномощен
министър в Берн 1940–1944. Умира в
емиграция в Швейцария.

**Georgi Ivanov
KYOSEIVANOV**
(1884 Peštera – 1960 Berne)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
21 April 1935 and 23 November 1935**
in Andrey Tošev's Cabinet

Graduated in Law in Paris in 1905. Served as
Diplomatic Agent in Rome, Constantinople,
Berne, Berlin and Paris (1912–1924). In charge
of the Legation to Bucharest (1924–1925). Held
senior posts in the Ministry of Foreign Affairs
and Religious Confessions (1925–1929).
Minister Plenipotentiary to Athens (1929),
Bucharest (1931) and Belgrade (1932–1934).
Head of Czar Boris III's Chancery (1934–1935).
Prime Minister (1935–1936, 1936–1938, 1938–
1939 and 1939–1940). Minister Plenipotentiary
to Berne (1940–1944). Died in exile in
Switzerland.

**Георги Иванов
КЪОСЕИВАНОВ**

**Министър на външните работи
и на изповеданията: 23.11.1935–4.7.1936**
Кабинет: Георги Къосеиванов I

**Georgi Ivanov
KYOSEIVANOV**

**Minister of Foreign Affairs and Religious Confessions
between 23 November 1935 and 4 July 1936**
in Georgi Kyoseivanov's first Cabinet

**Георги Иванов
КЪОСЕИВАНОВ**

**Министър на външните работи
и на изповеданията: 4.7.1936–14.11.1938**
Кабинет: Георги Къосеиванов II

**Georgi Ivanov
KYOSEIVANOV**

**Minister of Foreign Affairs and Religious Confessions
between 4 July 1936 and 14 November 1938**
in Georgi Kyoseivanov's second Cabinet

**Георги Иванов
КЪОСЕИВАНОВ**

**Министър на външните работи
и на изповеданията: 14.11.1938–23.10.1939**
Кабинет: Георги Къосеиванов III

**Georgi Ivanov
KYOSEIVANOV**

**Minister of Foreign Affairs and Religious Confessions
between 14 November 1938 and 23 October 1939**
in Georgi Kyoseivanov's third Cabinet

**Георги Иванов
КЪОСЕИВАНОВ**

**Министър на външните работи
и на изповеданията: 23.10.1939–15.2.1940**
Кабинет: Георги Къосеиванов IV

**Georgi Ivanov
KYOSEIVANOV**

**Minister of Foreign Affairs and Religious Confessions
between 23 October 1939 and 15 February 1940**
in Georgi Kyoseivanov's fourth Cabinet

**Иван Владимиров
ПОПОВ**
(1890 Свищов – 1944 Букурещ)

**Министър на външните работи
и на изповеданията:
15.2.1940–11.4.1942**
Кабинет: Богдан Филов I

**Ivan Vladimirov
POPOV**
(1890 Svištov – 1944 Bucharest)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
15 February 1940 and 11 April 1942**
in Bogdan Filov's first Cabinet

Завършва романска филология във Франция и Германия 1909–1915 и право в София 1920. Директор на печата в БТА 1924. Управляващ легацията в Будапеща 1933–1935. Пълномощен министър в Белград 1937–1940. Министър. Самоубива се в Букурещ през септември 1944. Осъден задочно от т.нар. „народен съд“ на конфискация на имуществото. Реабилитиран посмъртно 1996.

Studied Romance Studies in France and Germany (1909–1915), and Law in Sofia in 1920. Director of the Press at the Bulgarian Telegraph Agency (BTA) in 1924. In charge of the Legation to Budapest (1933–1935). Minister Plenipotentiary to Belgrade (1937–1940). Held ministerial office. Committed suicide in Bucharest in September 1944. Sentenced in absentia by the so-called People's Court to confiscation of property. Rehabilitated posthumously in 1996.

На 7 септември 1940 г. между България и Румъния е сключен Крайовският договор, с който Южна Добруджа е върната в българските предели.

„Чл.1. В сектора, включен между Дунав и Черно море, границата на България и Румъния ще бъде установена занапред така, че да следва трасето, посочено в приложения тук протокол към настоящия член (Приложение А, в което се очертават точните граници)...

Чл.2. Въз основа на настоящия договор високодоговарящите се страни заявяват тържествено, че установената между тях граница е окончателна и вечна.

Всяка от договарящите страни се задължава следователно да не предявява никога претенции от териториално естество срещу другата високодоговаряща страна...“

(Стенографски дневници на XXV Обикновено народно събрание, I извънредна сесия. София, 1941, 8–10).

On 7 September 1940 Bulgaria and Romania concluded the Treaty of Craiova by which Southern Dobrudža reverted to Bulgaria:

“Article 1. For the Sector falling between the Danube and the Black Sea the boundary between Bulgaria and Romania shall henceforth be laid so as to follow the delineation shown in the Protocol appended to this Article (Appendix A showing the precise boundary) ...

Article 2. The Sovereign Parties to this Treaty declare solemnly that the boundary between them shall be final and permanent.

Each of the contracting Parties hereby undertakes never to lodge territorial claims against the other Sovereign Party ... “

(Shorthand transcripts of the Twenty Fifth Regular National Assembly, First Extraordinary Session; Sofia, 1941, pp 8 to 10)

Богдан Димитров ФИЛОВ

(1883 Стара Загора – 1945 София)

**Министър на външните работи
и на изповеданията:
11.4.1942–14.9.1943**

Кабинет: Богдан Филов II

Bogdan Dimitrov FILOV

(1883 Stara Zagora – 1945 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
11 April 1942 and 14 September 1943
in Bogdan Filov's second Cabinet**

Завършва филология и археология в университетите Вюрцбург, Лайпциг и Фрайбург (докторат) 1901–1906. Специализира археология в Германия, Франция, Италия 1907–1909. Директор на Народния музей в София 1910–1920. Университетски професор, декан на Историко-филологическия факултет на Софийския университет. Председател на БАН 1937–1940. Многократно министър. Министър-председател 1940–1942, 1942–1943. Регент на Цар Симеон II 1943–1944. Осъден от т.нар. „народен съд“ на смърт, пет милиона лева глоба и конфискация на имуществото и екзекутиран. Реабилитиран посмъртно 1996.

Obtained a Doctorate of Languages and Archaeology at Würzburg, Leipzig and Freiburg Universities (1901–1906). Post graduate student of Archaeology in Germany, France and Italy (1907–1909). Director of the National Museum in Sofia (1910–1920). University Professor and Dean of the Faculty of History and Languages at the University of Sofia. Chairperson of the BAN (1937–1940). Numerous ministerial offices. Prime Minister (1940–1942, and 1942–1943). Regent to Czar Simeon II in 1943 to 1944. Sentenced by the so-called People's Court to death, a leva five million fine and seizure of property. Executed. Rehabilitated posthumously in 1996.

**Сава Тодоров
КИРОВ**

(1893 Хасково – 1972 Париж)

**Министър на външните работи
и на изповеданията:**

14.9.1943–14.10.1943

Кабинет: Добри Божилов
(14.9.1943–1.6.1944)

**Sava Todorov
KIROV**

(1893 Haskovo – 1972 Paris)

**Minister of Foreign Affairs and
Religious Confessions between 14
September 1943 and 14 October 1943**
in Dobri Božilov's Cabinet
(14 September 1943 to 1 June 1944)

Завършва право в София 1915. Директор по печата
1920. На дипломатическа служба 1920–1936.
Пълномощен министър във Варшава, Букурещ,
Атина 1936–1939, Анкара 1940–1943 и Париж 1944.

Graduated in law in Sofia in 1915. Director of the Press in
1920. Career diplomat (1920–1936). Minister
Plenipotentiary to Warsaw, Bucharest and Athens (1936–
1939), Ankara (1940–1943), and Paris (1944).

**Димитър Иванов
ШИШМАНОВ**

(1889 София – 1945 София)

**Министър на външните работи
и на изповеданията:**

14.10.1943–1.6.1944

Кабинет: Добри Божилов I
(14.9.1943–1.6.1944)

**Dimităr Ivanov
ŠIŠMANOV**

(1889 Sofia – 1945 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
14 October 1943 and 1 June 1944**
in Dobri Božilov's Cabinet
(14 September 1943 to 1 June 1944)

Завършва право в Женева 1908–1913. Заема
административни постове в съдебното ведомство
1914–1919. Началник на комисията по
регистрациите 1919–1930. Началник на съдебния
отдел при МВРНЗ 1932. Пълномощен министър в
Атина 1935. Главен секретар на МВРИ 1940–1943.
Осъден от т.нар. „народен съд“ на смърт, пет
милиона лева глоба и конфискация на имуществото
и екзекутиран. Реабилитиран посмъртно 1996.

Studied Law in Geneva (1908–1913). Held posts in the
Justice Ministry (1914–1919). Head of the Registrations
Commission (1919–1930). Head of the Justice Department
at the Ministry of the Interior and Public Health (1932).
Minister Plenipotentiary to Athens (1935). Secretary
General at the Ministry of Foreign Affairs and Religious
Confessions (1940–1943). Sentenced to death, a leva five
million fine and property seizure by the so-called People's
Court, and executed. Rehabilitated posthumously in 1996.

**Иван Иванов
БАГРЯНОВ**

*(1891 Воден, Разградско – 1945
София)*

**Управляващ Министерството
на външните работи и на
изповеданията: 1.6.1944–12.6.1944**

Кабинет: Иван Багрянов I
(1.6.1944–2.9.1944)

**Ivan Ivanov
BAGRYANOV**

*(1891 Voden near Razgrad – 1945
Sofia)*

**In charge of the Ministry of Foreign
Affairs and Religious Confessions
between 1 June 1944 and 12 June 1944**
in Ivan Bagryanov's Cabinet
(1 June 1944 to 2 September 1944)

Завършва Военното училище в София 1912.
Участник във войните 1912–1918 като адютант на
Цар Фердинанд I, после на Цар Борис III 1918–1919.

Graduated from the Sofia Military School in 1912.
Saw active service in the Wars (1912–1918) as an
adjutant to Czar Ferdinand I, and subsequently Czar

Следва право в София и агрономство в Лайпциг и Виена 1919–1923. Занимава се със земеделие в стопанството си 1923–1938. Председател на Земеделските стопански задруги 1938–1944. Народен представител и министър. Министър-председател 1944. Осъден от т.нар. „народен съд“ на смърт, пет милиона лева глоба и конфискация на имуществото и екзекутиран. Реабилитиран посмъртно 1996.

Boris III (1918–1919). Studied Law in Sofia and Agronomy in Leipzig and Vienna (1919–1923). In business as a farmer landowner (1923–1944). Chairperson of the Farmers' Economic Unions (1938–1944). Member of Parliament and minister. Prime Minister (1944). Sentenced by the so-called People's Court to death, a five million leva fine and property seizure, and executed. Rehabilitated posthumously in 1996.

Първан Драганов
ДРАГАНОВ
(1890 Лом – 1945 София)

**Министър на външните работи
и на изповеданията:**
12.6.1944–2.9.1944
Кабинет: Иван Багрянов I
(1.6.1944–2.9.1944)

Pärvan Draganov
DRAGANOV
(1890 Lom – 1945 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
12 June 1944 and 2 September 1944**
in Ivan Bagryanov's Cabinet
(1 June to 2 September 1944)

Завършва Военното училище в София 1909 и Военна академия в Германия 1910–1914. Офицер от свитата на Престолонаследника 1914–1918. Флигел-адютант на Цар Борис III 1920–1932. Военно аташе в Берлин 1932–1935. Легационен съветник в Париж 1935. Пълномощен министър във Виена, Берлин и Мадрид 1936–1944. Осъден от т.нар. „народен съд“ на смърт, пет милиона лева глоба и конфискация на имуществото и екзекутиран. Реабилитиран посмъртно 1996.

Completed the Sofia Military School in 1909 and studied at the German Military Academy (1910–1914). One of the officers in the Crown Prince's suite (1914–1918). Fliegel-adjutant to Czar Boris III (1920–1932). Military Attaché to Berlin (1932–1935). Adviser at the Legation to Paris (1935). Minister Plenipotentiary to Vienna, Berlin and Madrid (1936–1944). Sentenced by the so-called People's Court to death, a leva five million fine and property seizure, and executed. Rehabilitated posthumously in 1996.

Константин Владов
МУРАВИЕВ
(1893 Татар Пазарджик – 1965
София)

**Министър на външните работи
и на изповеданията:**
2–9.9.1944
Кабинет: Константин Муравиев I

Konstantin Vladov
MURAVIEV
(1893 Tatar Pazardžik – 1965
Sofia)

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
2 and 9 September 1944**
in Konstantin Muraviev's Cabinet

Завършва Военното училище в София 1913. Член на БЗНС от 1918. Народен представител и двукратно министър. След разцеплението на БЗНС, от 1926 ръководи БЗНС „Врабча 1“. Министър-председател 1944. Осъден от т.нар. „народен съд“ (1945) на доживотен затвор, три милиона лева глоба, лишаване завинаги от граждански и политически права и конфискация на имуществото. Освободен от затвора 1955. Реабилитиран посмъртно 1996.

Completed the Military School in Sofia in 1913. Member of the BZNS (=Agrarian party) from 1918. Member of Parliament. Twice held ministerial office. After the BZNS split, led the "Vrabča 1" faction from 1926. Prime Minister (1944). In 1945 sentenced by the so-called People's Court to life imprisonment, a leva three million fine, permanent stripping of voting rights and the right to hold office, and property confiscation. Released from prison in 1955. Rehabilitated posthumously in 1996.

**Петко Стоянов
СТАЙНОВ**
(1890 Казанлък – 1972 Париж)

**Министър на външните работи
и на изповеданията:
9.9.1944–31.3.1946**
Кабинет: Кимон Георгиев II

**Petko Stoyanov
STAYNOV**
(1890 Kazanlăk – 1972 Paris)

**Minister of Foreign Affairs and
Religious Confessions between 9
September 1944 and 31 March 1946**
in Kimon Georgiev's second Cabinet

Завършва право и икономически науки в Лайпциг. Професор по административно право в Софийския университет. Пълномощен министър в Париж 1934–1935. Многократно народен представител.

Graduated in Law and Economic Science in Leipzig. Professor of Administrative Law at the University of Sofia. Minister Plenipotentiary to Paris (1934–1935). Many elections as Member of Parliament.

На 28 октомври 1944 г. в Москва е подписано „Съглашение за примирие между правителствата на България, от една страна, и правителствата на Съветския съюз, Съединеното кралство и Съединените американски щати, от друга“.

On 28 October 1944 Moscow saw the signing of An Agreement for an Armistice between the Government of Bulgaria for the first Part and the Governments of the Soviet Union and the United Kingdom and the United States of America for the second Part.

**Георги Гугов
КУЛИШЕВ**
(21.09.1885 Дойран – 27.09.1974
София)

**Министър на външните работи и
на изповеданията:
31.3.1946–22.11.1946**
Кабинет: Кимон Георгиев III

**Georgi Gugov
KULIŠEV**
(21.09.1885 Doyran,
Macedonia – 27.09.1974 Sofia)

**Minister of Foreign Affairs and
Religious Confessions between 31
March 1946 and 22 November 1946**
in Kimon Georgiev's third Cabinet

Учи в Солунската българска мъжка гимназия (1903–1906). Участва в освободителните борби на българите в Македония, член на Околийския комитет на ВМРО в Дойран. Завършва право в СУ „Климент Охридски“ (1914). Установява се в София, журналист в Дирекция по печата. На дипломатическа работа в легацията в Цариград (1920–1921). Гл. редактор на вестниците „Слово“ (1924–1926) и „Македония“ (1926–1928). Народен представител (1927–1930). Кореспондент на БТА в Женева (1930–1933). Пълномощен министър и гл. секретар на МС (1944). Политически секретар на НС „Звено“ и гл. редактор на в. „Изгрев“ (1947–1949). Зам.-председател на Народното събрание (1951–1971). Председател на Българската интерпарламентарна група (1956–1971). Зам.-председател на Националния съвет на ОФ. Герой на социалистическия труд.

Studied in Bulgarian Male High School in Thessaloniki (1903–1906). Participated in the struggle of Bulgarians in Macedonia for liberation. Member of the district Committee of IMRO in Doyran. Graduated in law from “St. Kliment Ohridski” University of Sofia (1914). Established himself in Sofia, Journalist at the press Board. On diplomatic posts at the legation in Constantinople (1920–1921). Editor in chief of the “Slovo” (1924–1926) and “Macedonia” (1926–1928) newspaper. Member of Parliament (1927–1930). Correspondent of BTA in Geneva (1930–1933). Minister Plenipotentiary and Secretary General of the Council of Ministers (1944). Political Secretary of “Zveno” and Editor in chief of the “Izgrev” newspaper (1947–1949). Deputy Chairperson of the Bulgarian Inter-parliamentary Group (1956–1971). Deputy Chairperson of the OF National Council. Hero of Socialist Labour.

**Кимон ГЕОРГИЕВ
Стоянов**

**Министър на външните работи
и на изповеданията:
23.11.1946–11.12.1947**
Кабинет: Георги Димитров I

**Kimon GEORGIEV
Stoyanov**

**Minister of Foreign Affairs
and Religious Confessions between
23 November 1946 and 11 December 1947**
in Georgi Dimitrov's first Cabinet

На 10 февруари 1947 г. в Париж е подписан мирният договор между България и „Съюзените и съдружените сили“ – 12 държави, воювали срещу Хитлеристкия блок. В неговия преамбюл се отбелязва: „Съюзените и съдружените сили желаят да сключат договор за мир, който, отговаряйки на принципите на справедливостта, ще уреди въпросите, останали още нерешени ... и ще съставя основата на приятелските отношения между тях, като по този начин даде на Съюзените и съдружените сили възможност да подкрепят искането на България да бъде приета за член на Организацията на обединените народи, а също и искането за присъединяването на България към която и да било конвенция, сключена по почин на Организацията на обединените народи“

(Външната политика на Народна република България. Сборник от документи и материали в два тома. Том I. 1944–1962. София, 1970, с.45–66).

The Peace Treaty between Bulgaria and the Allied and Commonwealth Forces was signed in Paris on 10 February 1947. The Allies were the 12 nations who had fought the Axis bloc. The Preamble states: "The Allied and Commonwealth Forces desire to conclude a Treaty of Peace which according to the principles of justice shall settle issues yet unresolved ... and shall comprise the basis of friendly relations between them and shall thus give the Allied and Commonwealth Forces grounds to support Bulgaria's wish to be admitted as a member of the United Nations' Organization and also Bulgaria's wish to accede to whichever of the Conventions concluded at the initiative of the United Nations' Organization".

(Foreign Policy of the People's Republic of Bulgaria: A Collection of Documents and Materials in Two Volumes; Volume One: 1944 to 1964; Sofia, 1970, pp 45 to 66)

**Васил Петров
КОЛАРОВ**

(1877 Шумен – 1950 София)

**Vasil Petrov
KOLAROV**

(1877 Šumen – 1950 Sofia)

**Министър на външните работи:
11.12.1947–2.7.1949**
Кабинет: Георги Димитров II

**Minister of Foreign Affairs between
11 December 1947 and 2 July 1947**
in Georgi Dimitrov's second Cabinet

Завършва право в Швейцария. Комунистически партиен функционер. Секретар на ЦК на БКП (т.с.). Генерален секретар на Коминтерна 1922–1924. Един от ръководителите на метежа от септември 1923, след който емигрира в СССР като член на Задграничното бюро на ЦК на БКП. В Москва оглавява Международния аграрен институт 1931–1941. Доктор на икономическите науки. От декември 1945 председател на Народното събрание. Зам.-председател 1947–1949 и председател 1949–1950 на Министерския съвет.

Graduated in Law in Switzerland. Communist Party functionary. Secretary of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party-Narrow Socialists (BCP). Secretary General of the Comintern (1922–1924). One of the leaders of the September 1923 rising. After the rising fled to the USSR where he served as Member of the BCP Central Committee Bureau in Exile. Head of the Moscow International Agrarian Institute (1931–1941). Doctor of Economic Sciences. Chairperson of the National Assembly from December 1945. Deputy Chairperson (1947–1949) and Chairperson of the Council of Ministers (1949–1950).

На 18 март 1948 г. в Москва е подписан Договор за приятелство, сътрудничество и взаимопомощ между Народна република България и Съюза на съветските социалистически републики, подновен в София на 19 ноември 1970 г.

On 18 March 1948 Moscow saw the signing of the Treaty of Friendship, Co-operation and Mutual Assistance between the People's Republic of Bulgaria and the Union of Soviet Socialist Republics. The Treaty was to be renewed in Sofia on 19 November 1970.

**Васил Петров
КОЛАРОВ**

**Vasil Petrov
KOLAROV**

Министър на външните работи:
20.7.1949–6.8.1949
Кабинет: Васил Коларов I

Minister of Foreign Affairs between
20 July 1949 and 6 August 1949
in Vasil Kolarov's first Cabinet

На 8 януари 1949 г. в Москва, с участието на България, се създава Съвет за икономическа взаимопомощ (СИВ) – международна междуправителствена организация за многостранно икономическо сътрудничество на социалистическите страни.

The Council of Mutual Economic Assistance (CMEA or Comecon) was created on 8 January 1949 in Moscow, with Bulgaria's participation. The CMEA was an international intergovernmental organization for multilateral economic assistance between socialist nations.

**Владимир Томов
ПОПТОМОВ**
(1890 Белица – 1952 София)

**Vladimir Tomov
POPTOMOV**
(1890 Belica – 1952 Sofia)

Министър на външните работи:
6.8.1949–20.1.1950
Кабинет: Васил Коларов II

Minister of Foreign Affairs between
6 August 1949 and 20 January 1950
in Vasil Kolarov's second Cabinet

Завършва педагогическо училище в Сяр (днес Серес, Гърция), след което учителства. Комунистически партийен функционер, народен представител и ръководител на метежа от септември 1923 в Разложкия край. След емиграцията си в СССР работи в апарата на Коминтерна. След 1944 член на Политбюро на ЦК на БКП. Главен секретар на НС на ОФ 1949. Многократно народен представител.

Completed Teacher College in Syar (today Seres in Greece) and practiced as teacher. Communist Party functionary, Member of Parliament and one of the leaders of the September 1923 rising in the Razlog region. After emigrating to the USSR served in the Comintern. After 1944 elected Member of the Politburo of the BCP Central Committee. Secretary General of the OF National Council in 1949. Numerous elections as Member of Parliament.

**Владимир Томов
ПОПТОМОВ**

**Vladimir Tomov
POPTOMOV**

Министър на външните работи:
20.1.1950–3.2.1950
Кабинет: Васил Коларов III

Minister of Foreign Affairs between
20 January 1950 and 3 February 1950
in Vasil Kolarov's third Cabinet

**Владимир Томов
ПОПТОМОВ**

**Vladimir Tomov
POPTOMOV**

Министър на външните работи:
3.2.1950–28.05.1950
Кабинет: Вълко Червенков I

Minister of Foreign Affairs between
3 February 1950 and 28 May 1950
in Vălko Červenkov's first Cabinet

**Минчо Колев
НЕЙЧЕВ**

*(23.03.1887 Стара Загора –
11.08.1956 София)*

**Minčo Koley
NEYČEV**

*(23.03.1887 Stara Zagora –
11.08.1956 Sofia)*

Министър на външните работи
27.5.1950–16.1.1954
Кабинет: Вълко Червенков II

Minister of Foreign Affairs between
27 May 1950 and 16 January 1954
in Vălko Červenkov's second Cabinet

Завършва право и философия в Швейцария. Комунистически партиен функционер и участник в метежа от септември 1923 в Старозагорския край. Интерниран в лагера „Кръсто поле“ 1941–1943. Член на ЦК на БКП 1945 и на Политбюро 1949. Министър на народната просвета 1946–1947. Председател на Президиума на Народното събрание 1947–1950.

Graduated in Law and Philosophy in Switzerland. Communist Party functionary and participant in the September 1923 rising in the Stara Zagora region. Interned to the Krăsto pole camp (1941–1943). Member of the BCP Central Committee in 1945 and Politburo Member in 1949. Minister of People's Education (1946–1947). Chairperson of the Presidium of the National Assembly (1947–1950).

През 1953 г. НР България открива свое представителство към Европейската икономическа комисия (ИКЕ), създадена на 28 март 1947 г. със седалище в Женева и включена като представителство към Службата на ООН. На 6 ноември 1953 г. е назначен първият български постоянен представител на ИКЕ – Иван Даскалов.

In 1953 The People's Republic of Bulgaria opened a Representative Office at the Economic Commission for Europe (ECE), set up on 28 March 1947 with a seat in Geneva and included as a Representation at the UNO Service. Bulgaria's first Permanent Representative to the ECE was appointed on 6 November 1953. He was Ivan Daskalov.

**Минчо Колев
НЕЙЧЕВ**

Министър на външните работи
16.1.1954–18.4.1956
Кабинет: Вълко Червенков III

**Minčo Koley
NEYČEV**

Minister of Foreign Affairs between
16 January 1954 and 18 April 1956
in Vălko Červenkov's third Cabinet

България става член на организацията на Варшавския договор, подписан на 14 май 1955 г. във Варшава от ръководителите на правителствата на социалистическите страни. „Чл.5. Договарящите страни се споразумяха да създадат обединено командване на своите въоръжени сили, които по споразумение между страните ще бъдат отделени и поставени на разположение на това командване, действащо въз основа на съвместно установени принципи. Те ще

Bulgaria acceded to the Warsaw Treaty Organization after the Treaty was signed on 14 May 1955 by the leaders of socialist nations' governments: "Article 5. The Contracting Parties undertake to create a Joint Military Command of their armed forces which armed forces upon agreement among the Parties shall be set aside and placed at the disposal of the Command aforementioned which shall in turn act according to mutually determined principles. The Parties shall also

вземат също и други съгласувани мерки, необходими за укрепване на своята отбранителна способност, за да защитят мирния труд на своите народи, да гарантира неприкосновеността на своите граници и територии и да осигурят защита от възможна агресия”.

(Външната политика на Народна република България.
Том I, с.216–222).

adopt other mutually agreed measures as necessary for the strengthening of their defense capability and for the protection of their peoples' unharassed progress and for guaranteeing their borders and territories and for securing protection in the event of possible aggression.”

(Foreign Policy of the People's Republic of Bulgaria;
Volume One, pp 216 to 222)

**Минчо Колев
НЕЙЧЕВ**

**Министър на външните работи
18.4.1956–11.8.1956
Кабинет: Антон Югов I**

**Minčo Kolev
NEYČEV**

**Minister of Foreign Affairs between
18 April 1956 and 11 August 1956
in Anton Yugov's first Cabinet**

На 14 декември 1955 г. България е приета за редовен член на международната организация Общество на обединените нации (ООН), създадена след Втората световна война. По този повод българското правителство излиза с декларация, в която се заявява: „Правителството на Народна република България, вярвайки в благородната мисия, която изпълнява и има да изпълнява Организацията на обединените нации, заявява, че Народна република България като член на тази организация ще продължава да влага всичките си усилия за поддържането на мира и сигурността, за развиването на приятелски отношения между народите и за постигането на сътрудничество при разрешаване на международните въпроси от стопански, социален, културен и хуманитарен характер“.

(Външната политика на Народна република България.
Том I, с.235–236).

On 14 December 1955 Bulgaria was adopted as a regular member of the world body created after the Second World War: the United Nations' Organization The Bulgarian Government marked the occasion by a declaration which said, in part: “The Government of the People's Republic of Bulgaria, believing in the noble mission which the United Nations' Organization is discharging and has yet to discharge, declares that as a member of this Organization the People's Republic of Bulgaria shall continue to invest all of its efforts for the furtherance of peace and security, the development of friendly relations between nations, and the attainment of co-operation in the resolution of international issues of an economic, social and humanitarian nature.”

(Foreign Policy of the People's Republic of Bulgaria;
Volume One, pp 235 to 236)

**Карло Тодоров
ЛУКАНОВ**

*(20.10.1897 Плевен – 15.07.1982
София)*

**Министър на външните работи
20.8.1956–15.1.1962
Кабинет: Антон Югов II**

**Karlo Todorov
LUKANOV**

*(20.10.1897 Pleven – 15.07.1982
Sofia)*

**Minister of Foreign Affairs between
20 August 1956 and 15 January 1962
in Anton Yugov's second Cabinet**

Завършва право в Софийския университет. Комунистически партиен функционер. Емигрира в СССР в 1927. Председател на Комитета за наука, изкуство и култура 1949. Зам.-председател на Министерския съвет 1951. Член на ЦК на БКП 1954. Посланик в Москва 1954–1956 и в Берн 1963–1966.

Graduated in Law from the University of Sofia. Communist Party functionary. Emigrated to the USSR in 1927. Chairperson of the Committee for the Sciences, Art and Culture (1949). Deputy Chairperson of the Council of Ministers (1951). Member of the BCP Central Committee (1954). Ambassador to Moscow (1954–1956), and to Berne (1963–1966).

На 17 май 1956 г. НР България е приета за член на ЮНЕСКО – организация на ООН за образование, наука и култура, създадена на 16 септември 1945 г. със седалище в Париж. На 26 юни 1956 г. е назначен първият български постоянен представител – проф. Евгени Каменов, пълномощен министър в Париж.

On 17 May 1956 the People's Republic of Bulgaria was adopted a member of UNESCO, the United Nations' Education, Science and Culture Organization created in Paris on 16 September 1945, with a seat in that city. The first Bulgarian Permanent Representative to UNESCO was appointed on 26 June 1956. He was Professor Evgeni Kamenov, Minister Plenipotentiary to Paris.

**Карло Тодоров
ЛУКАНОВ**

**Karlo Todorov
LUKANOV**

**Министър
на външните работи
15.1.1962–17.3.1962**
Кабинет: Антон Югов III

**Minister
of Foreign Affairs between
15 January 1962 and 17 March 1962**
in Anton Yugov's third Cabinet

**Карло Тодоров
ЛУКАНОВ**

**Karlo Todorov
LUKANOV**

**Министър
на външните работи
17.3.1962–26.11.1962**
Кабинет: Антон Югов IV

**Minister
of Foreign Affairs between
17 March 1962 and 26 November 1962**
in Anton Yugov's fourth Cabinet

**Иван Христов
БАШЕВ**

*(11.02.1916 София – 20.12.1971
София)*

**Ivan Hristov
BAŠEV**

*(11.02.1916 Sofia – 20.12.1971
Sofia)*

**Министър на външните работи
26.11.1962–12.3.1966**
Кабинет: Тодор Живков I

**Minister of Foreign Affairs between
26 November 1962 and 12 March 1966**
in Todor Živkov's first Cabinet

Завършва право в Софийския университет. Комунистически партийен функционер. Интерниран в лагера „Еникьой“ 1943. Член на ЦК на СНМ, секретар на ЦК на ДСНМ, секретар на Световната федерация на демократичната младеж. Зам.-министър на просветата и културата и на външните работи. Многократно народен представител. Член на ЦК на БКП от 1962 до смъртта си.

Graduated in Law from the University of Sofia. A Communist Party functionary. Interned to the Enikyoy camp in 1943. Member of the People's Youth Union Central Committee. Secretary of the World Federation of Democratic Youth. Deputy Minister of Education and Culture and of Foreign Affairs. Numerous elections as Member of Parliament. Member of the BCP Central Committee from 1962 until his death.

През юли 1964 г. между България и Гърция са сключени 12 спогодби, които уреждат финансовите и търговските отношения между двете страни, въпросите за туризма, мореплаването, съобщителните връзки, използването на водите и митническите улеснения. С това са решени натрупаните от миналото важни двустранни проблеми и се създават условия за нормално и широко сътрудничество в областта на икономиката, културата, туризма, транспорта и съобщенията.

In July 1964 Bulgaria and Greece concluded 12 Agreements, settling bilateral financial and commercial relations, and matters of tourism, shipping, communications, water use and customs facilities. This resolved the accumulation of major bilateral issues and created conditions for normal and broad co-operation in business, the arts, tourism, transport and communications.

**Иван Христов
БАШЕВ**

**Ivan Hristov
BAŠEV**

**Министър на външните работи
12.3.1966–9.7.1971**
Кабинет: Тодор Живков II

**Minister of Foreign Affairs between
12 March 1966 and 9 July 1971**
in Todor Živkov's second Cabinet

На 19 октомври 1967 г. НР България подписва и ратифицира Виенската конвенция за дипломатическите отношения от 18 април 1961 г. – международен акт за регулиране на дипломатическите връзки между народите.

On 19 October 1967 the People's Republic of Bulgaria signed and ratified the Vienna Convention on Diplomatic Relations of 18 April 1961. This is an international instrument regulating diplomatic links between nations.

**Иван Христов
БАШЕВ**

**Ivan Hristov
BAŠEV**

**Министър на външните работи
9.7.1971–13.12.1971**
Кабинет: Станко Тодоров I
(9.7.1971–15.6.1976)

**Minister of Foreign Affairs between
9 July 1971 and 13 December 1971**
in Stanko Todorov's first Cabinet
(9 July 1971 to 15 June 1976)

**Петър Тошев
МЛАДЕНОВ**

(роден 22.08.1936 в с.Тошевци,
Видинско)

**Petăr Tošev
MLADENOV**

(born on 22 August 1936 in
Toševci near Vidin)

**Министър на външните работи
17.12.1971–15.6.1976**
Кабинет: Станко Тодоров I
(9.7.1971–15.6.1976)

**Minister of Foreign Affairs between
17 December 1971 and 15 June 1976**
in Stanko Todorov's first Cabinet
(9 July 1971 to 15 June 1976)

Учи в Суворовското училище, София, СУ „Св.Кл.Охридски“ и МГИМО. Секретар и първи секретар на окръжния комитет на комсомола във Видин 1963–1966; секретар на ЦК на ДКМС 1966–1969; първи секретар на ОК на БКП във Видин 1969–1971; кандидат член на ПБ на ЦК на БКП 1974–1977; член на ПБ 1977–1990; многократно избран за народен представител; министър на

Ed. Suvorov School, Sofia, Univ.of Sofia and Moscow State Inst of Relations; Sec., subsequently First Sec., Vidin District Committee, League of Young Communist 1963–66; Sec. Cttee., Bulgarian CP 1969–71; cand.mem.Politburo, Cen.Cttee.Bulgarian CP 1974–77, mem.

външните работи 1971–1989; председател на
Държавния съвет на НРБ 1989–1990; президент на
България април-юли 1990; Главнокомандващ
въоръжените сили на НРБ 1989–1990; генерален
секретар на ЦК на БКП 1989–1990.

1977–90; Deputy to Nat. Assembly; Minister
of Foreign Affairs 1971–89; Chair. State
Concul 1989–90, Pres. of Bulgaria 1990;
Gen.Sec. Cen.Cttee. 1989–90; C.-in-C. of
Armed Forces 1989–90.

**Петър Тошев
МЛАДЕНОВ**

**Petăr Tošev
MLADENOV**

**Министър на външните работи
17.6.1976–18.6.1981**
Кабинет: Станко Тодоров II

**Minister of Foreign Affairs between
17 June 1976 and 18 June 1981**
in Stanko Todorov's second Cabinet

**Петър Тошев
МЛАДЕНОВ**

**Petăr Tošev
MLADENOV**

**Министър на външните работи
18.6.1981–24.3.1986**
Кабинет: Гриша Филипов

**Minister of Foreign Affairs between
18 June 1981 and 24 March 1986**
in Griša Filipov's Cabinet

**Петър Тошев
МЛАДЕНОВ**

**Petăr Tošev
MLADENOV**

**Министър на външните работи
24.3.1986–19.6.1986**
Кабинет: Георги Атанасов I

**Minister of Foreign Affairs between
24 March 1986 and 19 June 1986**
in Georgi Atanasov's first Cabinet

**Петър Тошев
МЛАДЕНОВ**

**Petăr Tošev
MLADENOV**

**Министър на външните работи
19.6.1986–17.11.1989**
Кабинет: Георги Атанасов II

**Minister of Foreign Affairs between
19 June 1986 and 17 November 1989**
in Georgi Atanasov's second Cabinet

**Бойко Георгиев
ДИМИТРОВ**
(роден на 05.06.1941 в Москва)

**Boyko Georgiev
DIMITROV**
(born on 05.06.1941 in Moscow)

**Министър на външните работи
17.11.1989–3.2.1990**
Кабинет: Георги Атанасов III

**Minister of Foreign Affairs between
17 November 1989 and 3 February 1990**
in Georgi Atanasov's third Cabinet

Завършва средно образование (1950–1957) и
Института за международни отношения в
Москва (1957–1963). През 1962 г. приема

Completed secondary education (1950–1957) and the
Institute of Intern. Relations in Moscow (1957–
1963). In 1962 becomes Bulgarian citizen. Inspector

българско гражданство. Инспектор в МВНР 1963. Стажант в ПП на НРБ при ООН в Ню Йорк (1963–1966), след което назначен за аташе в МВНР. Гл.специалист и съветник в Комисията по икономическо и научно-техническо сътрудничество при МС (1966–1969). Научен сътрудник в Института за външна политика София (1969–1974). На работа в ЦК на БКП (1974–1978 и 1982–1989). Извънреден и пълномощен посланик в Хавана (1978–1982). От август 1989 представител на ЦК на БКП в редакцията на сп. „Проблеми на мира и социализма“ в Прага.

at the Ministry of Foreign Affairs 1963. Trainee at the PP of Bulgaria at the United Nations in New York (1963–1966) after which appointed attaché at the Ministry of Foreign Affairs. Chief Specialist and Counselor at the Commission on Economic and Scientific and Technological Cooperation at the Council of Ministers (1966–1969). Research assistant at the Institute for Foreign Policy Sofia (1969–1974). Appointed at the Centr. Committee of BCP (1974–1978) and (1982–1989). Ambassador in Havana (1978–1982). From August 1989 representative in Prague of Centr. Committee of BCP at the editorial Board of the journal “Problems of Peace and Socialism”.

Бойко Георгиев ДИМИТРОВ

Boyko Georgiev DIMITROV

**Министър
на външните работи
8.2.1990–22.11.1990**
Кабинет: Андрей Луканов I

**Minister
of Foreign Affairs between
8 February 1990 and 22 November 1990**
in Andrey Lukanov's first Cabinet

Любен Стоянов ГОЦЕВ

(роден на 03.03.1930 в София)

**Министър
на външните работи
22.11.1990–20.12.1990**
Кабинет: Андрей Луканов II

Lyuben Stoyanov GOCEV

(born on 03.03.1930 in Sofia)

**Minister of Foreign Affairs
between 22 November 1990
and 20 December 1990**
in Andrey Lukanov's second Cabinet

Завършва строителен техникум в София (1943–1948). Техник в Дирекцията на трамваите и осветлението в София (1948–1949). Зав.отдел в Димитровски РК на ДСНМ (1949–1950). Завършва Института за международни отношения в Москва (1955–1960). В 1960 постъпва на работа в МВНР, аташе и III секретар в ПП на НРБ при ООН в Ню Йорк (1963–1968). На работа в МВР (1968–1971 и 1974–1977). I секретар и съветник в ПП на НРБ при ООН в Ню Йорк (1971–1974). Посланик, нач.отдел в МВНР (1977–1982). Зам.-министър на външните работи (1982–1989). Първи зам.-министър на вътрешните работи (1990). Извънреден и пълномощен посланик в Хага (1991–1992).

Graduated from the Civil Engineering Vocational School in Sofia (1943–1948). Technician at the Board of Trams and Public Illumination in Sofia (1948–1949). Head of department at the Dimitrov Regional Committee of DSNM (1949–1950). Graduated from the Institute of International Relations in Moscow (1955–1960). In 1960 appointed at the Ministry of Foreign Affairs, attaché and Secretary at the PP of Bulgaria at the UN in New York (1963–1968). Appointed at the Ministry of the Interior (1968–1978 and 1974–1977). Secretary and Counselor at the PP of Bulgaria at the UN in New York (1971–1974). Ambassador, Head of Department at the Ministry of Foreign Affairs (1977–1982). Deputy Minister of the Interior (1990). Ambassador in the Hague (1991–1992).

**Виктор Георгиев
ВЪЛКОВ**
(роден 03.04.1936 в София)

**Viktor Georgiev
VĀLKOV**
(born on 03.04.1936 in Sofia)

**Министър
на външните работи
20.12.1990–8.11.1991**
Кабинет: Димитър Попов

**Minister of Foreign Affairs
between 20 December 1990
and 8 November 1991**
in Dimităr Popov's Cabinet

Завършва ВМИ „В.И.Ленин“, София, специалност електроинженерство. Работи в системата на външната търговия (1960–1968), Трети секретар в българското търговско представителство в Сингапур (1968–1972). Зам.зав.-отдел „Международни връзки“ в ПП на БЗНС (1973–1980) Първи секретар в българското търговско представителство в Хага (1980–1983). Зав.отдел „Международни връзки“ и член на ПП на БЗНС (1983–1989). Председател на БЗНС (1990–1991). Народен представител и член на Комисията по външна политика (КВП) в XXXIV и XXXV ОНС. Председател на ПГ на БЗНС, член на КВП и на Временната комисия за изработване на проект за конституция в VII ВНС. Зам.-председател на Министерския съвет (декември 1990–ноември 1991). Извънреден и пълномощен посланик в Анкара (декември 1993–юли 1998).

Graduated from “V.I.Lenin” Institute of Machine Engineering, Sofia, in Electrical Engineering. Appointed in the system of foreign trade (1960–1968). Third secretary at Bulgarian Trade Agency in Singapore (1968–1972). Deputy Head of “International Relations” department at PP of the Bulgarian Agrarian People's Union (1973–1980). First secretary at Bulgarian Trade Agency in the Hague (1980–1983). Head of “International Relations” department at PP of the Bulgarian Agrarian People's Union (1983–1989). Chairperson of the Bulgarian Agrarian People's Union (1990–1991). Member of Parliament and member of the Commission on Foreign Policy in the XXXIV and XXXV Regular National Assembly. Chairperson of the Parliamentary Group of the Bulgarian Agrarian People's Union. Member of the Commission on Foreign Policy and of the Temporary Commission on the preparation of the draft of the Constitution in the VII Grand National Assembly. Deputy Chairperson of the Council of Ministers (December 1990 – November 1991). Ambassador in Ankara (December 1991 – July 1998).

**Стоян Димитров
ГАНЕВ**
(роден на 23.07.1955
в Пазарджик)

**Stoyan Dimitrov
GANEV**
(born on 23.07.1955
in Pazardžik)

**Министър
на външните работи
8.11.1991–28.12.1992**
Кабинет: Филип Димитров

**Minister of Foreign Affairs
between 8 November 1991
and 28 December 1992**
in Filip Dimitrov's Cabinet

Завършва право в СУ „Свети Климент Охридски“. Доктор по право. Народен представител в VII ВНС и XXXVI ОНС. Член на Временната комисия за изработване проект на Правилник за работата на ВНС, зам.-председател на Комисията за изработване на проект за конституция в VII ВНС. Заместник министър-председател в правителството на Филип Димитров (8.11.1991–20.05.1992).

Graduated in Law from “St. Kliment Ohridski” University of Sofia, Doctor of Law. Member of Parliament in the VII Grand National Assembly and XXXV Regular National Assembly. Member of the Temporary Commission on the preparation of the draft of Regulations on the functioning of the VII Grand National Assembly. Deputy Chairperson of the Commission on the preparation of the draft of the Constitution in the VII Grand National Assembly. Deputy Prime Minister in Filip Dimitrov's cabinet (8.11.1991–20.05.1992).

На 7 май 1992 г. България е приета за пълноправен член на Съвета на Европа.

On 7 May 1992 Bulgaria was adopted as a full member of the Council of Europe.

**Любен Борисов
БЕРОВ**

(роден на 06.10.1925 в София)

**Министър на външните работи
30.12.1992–23.6.1993**

Кабинет: Любен Беров
(30.12.1992–18.10.1994)

**Lyuben Borisov
BEROV**

(born on 6 June 1925 in Sofia)

**Minister of Foreign Affairs between
30 December 1992 and 23 June 1993
in Lyuben Berov's Cabinet
(30.12.1992–18.10.1994)**

Завършва икономика в СУ „Свети Климент Охридски“ (1949). Преподавател в ВИИ „Карл Маркс“ – София (1950–1976). Професор 1971. Доктор на икономическите науки 1976. Съветник на президента Желев по икономическите въпроси (1990–1992). Министър-председател (1992–1994).

Graduated in Economy from “St. Kliment Ohridski” University of Sofia (1949). Lecturer at “Karl Marx” Institute of Economics” – Sofia (1950–1976). Professor 1971. Doctor of Economy 1976. Counselor on economic issues of President Želev (1990–1992). Prime Minister (1992–1994).

На 8 март 1993 г. в Брюксел се подписва Европейското споразумение за асоцииране на България към Европейските общности и Временно споразумение по търговията и свързаните с нея въпроси.

The European Agreement for the Association of Bulgaria to the European Communities, and the Provisional Agreement on Trade and Connected Matters was signed on 8 March 1993 in Brussels.

**Станислав Пенков
ДАСКАЛОВ**

(роден 04.04.1952 в с.Бежаново,
Ловешко)

**Министър на външните работи
23.6.1993–18.10.1994**

Кабинет: Любен Беров
(30.12.1992–18.10.1994)

**Stanislav Penkov
DASKALOV**

(born on 04.04.1952 in Bežanovo near Loveč)

**Minister of Foreign Affairs between
23 June 1993 and 18 October 1994
in Lyuben Berov's Cabinet
(30.12.1992–18.10.1994)**

Учи във Висшия икономически институт „Карл Маркс“ в София (1973–1974), завършва МГИМО в Москва (1974–1979). Специалист в „Химимпорт“ София (1979–1980). Завеждащ на секция ГАТТ в Министерството на търговията (1981–1988). Ръководител на търговска секция (GATT, UNSTAD, ITC) при Постоянното представителство на България към службите на ООН в Женева (1988–1991). Заместник-министър на търговията (1991–1993). Зам.-генерален директор на „Металургимпекс“ (1995–1996). Съветник в консултантска фирма (от 1997).

Studied at “Karl Marx” Institute of Economics” – Sofia (1973–1974), graduated from the Institute of International Relations in Moscow (1974–1979). Specialist in “Chimimport” Sofia (1979–1980). In charge of Section GATT at the Ministry of Trade (1981–1988). Head of Trade Section (GATT, UNSTAD, ITC) at the PP of Bulgaria at the departments of UN in Geneva (1988–1991). Deputy Minister of Trade (1991–1993). Deputy Director General of “Metalurgimpex” (1995–1998). Advisor in a consultancy company (since 1997).

На 14 февруари 1994 г. българският президент Жельо Желев подписва в Брюксел Рамковия договор „Партньорство за мир“ – първа стъпка по пътя за присъединяване на България към Организацията на Северноатлантическия договор (НАТО).

On 14 February 1994 Bulgarian President Želyu Želev signed in Brussels the Partnership for Peace Framework Agreement. This was the first step along the way to Bulgarian accession to the North Atlantic Treaty Organization, NATO.

**Иван Иванов
СТАНЧОВ**

(роден на 01.04.1929 в София)

**Министър на външните работи
28.10.1994–26.01.1995**

Кабинет (служ.): Ренета Инджова

**Ivan Ivanov
STANČOV**

(born on 01.04.1929 in Sofia)

**Minister of Foreign Affairs between
28 October 1994 and 26 January 1995**
in Reneta Indžova's Executive Cabinet

Учи във френските лицеи в Пловдив и София. През 1943 семейството му емигрира в Швейцария, а от 1946 се установява в САЩ. Завършва история и политически науки в университета Джорджтаун, Вашингтон, и икономика и мениджмънт в Нюйоркския университет. Работи като мениджър в САЩ, Бразилия, Франция. Вицепрезидент на корпорациите Аител и Сторидж Технолоджи в Лондон. Завръща се в България през март 1990 г. Извънреден и пълномощен посланик в Обединеното кралство (1991–1994), след което посланик за специални поръчения.

Studied in the French Lycees in Plovdiv and Sofia. In 1943 his family emigrated to Switzerland, and in 1946 he established himself in the USA. Graduated in History and Political Sciences from the Georgetown University, Washington DC and in Economic and Management from the New York University. Employed as a manager in the USA, Brazil, France. Vice President of ITEL and Storidge Technology corporations in London. Returned to Bulgaria in March 1990. Ambassador in the United Kingdom (1991–1994) after which special missions envoy.

**Георги Георгиев
ПИРИНСКИ**

(роден 10.09.1948 в Ню Йорк)

**Министър на външните работи
26.01.1995–28.12.1996**

Кабинет: Жан Виденов

**Georgi Georgiev
PIRINSKI**

(born on 10.09.1948 in New York)

**Minister of Foreign Affairs between
26 January 1995 and 28 December 1997**
in Žan Videnov's Cabinet

Завършва ВИИ „Карл Маркс“ в София. Зам.-министър на външноикономическите връзки. Зам.-председател на МС. Зам.-председател на ВС на БСП. Министър на външните работи (1995–1997). Кандидат на БСП и коалиция на изборите за президент (1996). Народен представител в VII ВНС, XXXVI, XXXVII и XXXVIII ОНС.

Graduated from “Karl Marx” Institute of Economics” – Sofia. Deputy Minister of international economic relations. Deputy Chairperson of the Council of ministers. Deputy Chairperson of the High Committee of BSP. Minister of Foreign Affairs (1995–1997). Candidate of BSP and Coalition for the Presidential Elections (1996). Member of Parliament in the VII Grand National Assembly, XXXVI, XXXVII, and XXXVIII Regular National Assemblies.

**Стоян Живков
СТАЛЕВ**

(роден 05.12.1952 в София)

**Stoyan Živkov
STALEV**

(born on 5 December 1952 in Sofia)

**Министър на външните работи
12.02.1997–19.05.1997**

Кабинет (служ.): Стефан Софийански

Завършва немската гимназия в София (1966–1971) и право в СУ „Св.Климент Охридски“ (1973–1978). Доктор по право. Адвокат (1978–1980). Работи в правния институт на БАН (1980–1981). Правен съветник на президента Желев (1990). Извънреден и пълномощен посланик в Бон (1991–1998) и Анкара (от септември 1998).

Graduated from the German Language School in Sofia (1966–1971) and in Law from “St. Kliment Ohridski” University of Sofia (1973–1978). Doctor of Law. Lawyer (1978–1980). Appointed at the Institute of Law at BAN (1980–1981). Judicial Counselor of president Želev (1990). Ambassador in Bonn (1991–1998) and Ankara (since September 1998).

**Надежда Николова
МИХАЙЛОВА**

(родена 09.08.1962 София)

**Nadežda Nikolova
MIHAYLOVA**

(born on 9 August 1962 in Sofia)

**Министър на външните работи
от май 1997**

Кабинет: Иван Костов

Завършва испанска езикова гимназия в София (1975–1980) и българска филология в СУ „Св.Климент Охридски“ (1980–1985). Журналистическа и преводаческа практика (1986–1990). Един от лидерите на СДС, говорител на правителството на Ф.Димитров и началник на пресцентъра (1991–1993). Народен представител в XXXVII и XXXVIII ОНС. Зам.-председател на СДС от 1995. Зам.-председател на Европейската народна партия от февруари 1999.

Graduated from the Spanish Language School in Sofia (1975–1980) and in Bulgarian Philology from “St. K.Ohridski” University of Sofia (1980–1985). Worked as a journalist and translator (1986–1990). One of the leaders of the Union of Democratic Forces, spokesperson of Filip Dimitrov’s cabinet and Chief of the Press Centre (1991–1993). Member of Parliament in XXXVII and XXXVIII Regular National Assembly. Deputy Chairperson of the Union of Democratic Forces since 1995. Deputy Chairperson of the European Popular Party since February 1999.

СЪДЪРЖАНИЕ CONTENTS

Поздравление от Председателя на Народното събрание на Република България /5/
Поздравление от Президента на Република България /7/
Поздравление от Министър-председателя на Република България /9/
Обръщение на Министъра на външните работи на Република България /11/
Историческият път на българската дипломация – Е. Стателова /13/
Министри на външните работи (1879–1999) /25/
Дипломатически агенти, пълномощни министри и посланици (1879–1999) /69/

Greetings on the part of the Chairman of the National Assembly of the Republic of Bulgaria /5/
Greetings on the part of the President of the Republic of Bulgaria /7/
Greetings on the part of the Prime Minister of the Republic of Bulgaria /9/
Statement by the Minister of Foreign Affairs of the Republic of Bulgaria /11/
The Historic Path of Bulgarian Diplomacy by Elena Statelova /13/
Ministers of Foreign Affairs (1879–1999) /25/
Diplomatic Agents, Ministers Plenipotentiary and Ambassadors (1879–1999) /69/

Встъпителна студия:

проф. д.и.н. Елена Боянова Стателова

Съставители:

д-р Петър Иванов Стоянович,

Юрдан Лазаров Лазаров,

Мирослав Ласло Боршош,

д-р Августина Константинова Даскалова,

Илияна Илиева Паскова,

Ненка Христоскова Евлогиева

120 ГОДИНИ МОДЕРНА БЪЛГАРСКА ДИПЛОМАЦИЯ (1879–1999)

Редактор д-р Петър Стоянович

Художествено оформление Михаил Руев

Технически редактор Симеон Айтов

Предпечатна подготовка Виктория Димова

Българска. Издание първо. Излязла от печат 1999 г.
Формат 60х90/8. Печатни коли 21. ISBN 954-426-203-2

Издателска къща „Анубис“

1504 София, ул. „Кракра“ 2А, тел. 463 222
тел./факс 946 14 32, 464 739, тел. 946 16 76

Печатница „Дунав Прес“ – Русе
Подвързия ПК „Димитър Благоев“ – София